PSİKOLEKTİF+
SAYI 17 - ARALIK 2022
Her 3 ayda bir yayınlanır.

BERKUN OYA

İÇİNDEKİLER

GENEL YAYIN YÖNETMENİNDEN 4

film incelemeleri

CİCİ
AHMET YAŞAR 6

THE INTERN
FEYZA KILINÇ TAYFUN 9

SOSYAL İKİLEM
TUĞÇE UYSAL 12

A HIDDEN LIFE
ÖZLEM TEKİN 15

THE SPY
FATMA BATIK ŞİMŞEK 18

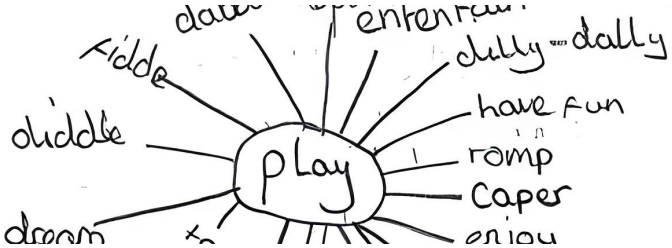
INTO THE WILD
ÖZLEM TEKİN 22

kitap incelemeleri

26
PSİKOLEKTİF+
BÜLBÜLÜ ÖLDÜRMEK
GİZEM ATAŞ

29
PSİKOLEKTİF+
OYUN VE GERÇEKLİK
ELİF GÖK

tiyatro incelemeleri

33
PSİKOLEKTİF+
MUTFAK
MÜCAHİT AKKAYA

36
PSİKOLEKTİF+
KAYITSIZ
AYŞE DOĞAN

39
PSİKOLEKTİF+
KAYNAKÇA

Genel Yayın Yönetmeninden

MÜCAHİT AKKAYA
Psikolektif + Genel Yayın Yönetmeni / Psikolojik Danışman

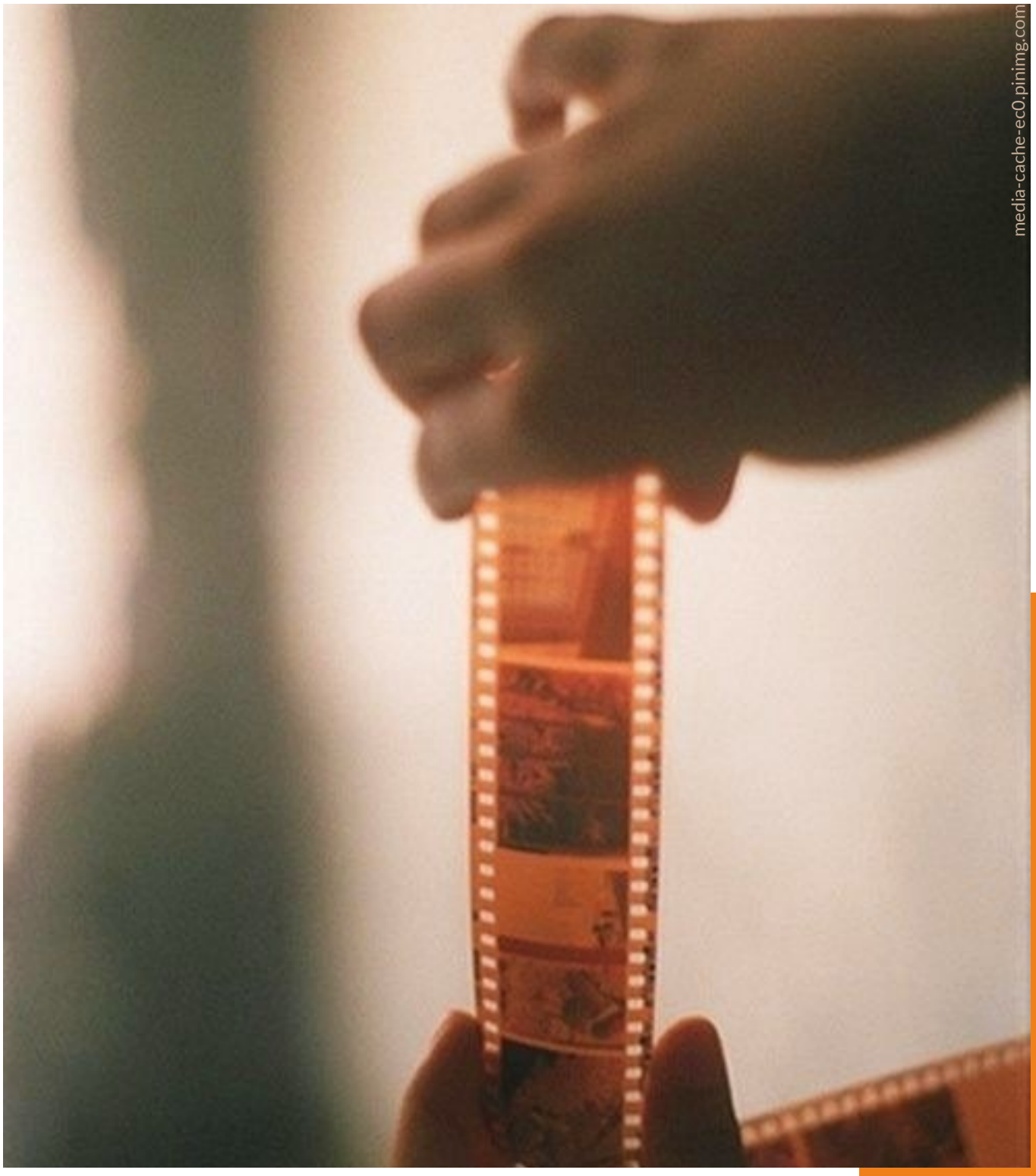
Sinema, Edebiyat ve Tiyatro'yu; Ruh sağlığı ve eğitim alanıyla buluşturan, Psikolektif + dergisinin 17. Sayısında 6 film, 2 kitap ve 2 tiyatro incelemesi yer almaktadır. Sonbaharı uğurlayıp Kışı karşıladığımız bugünlerde sizlerle buluşan dergimizin kapağında başarılı yönetmen Berkun Oya yer almaktadır.

Derginin bu sayısında Psikolojik Danışman Ahmet Yaşar tarafından incelenen Cici adlı filmini yazıp yöneten Berkun Oya bizleri kapakta karşılamaktadır. Berkun Oya, 1977 yılında Bursa'da doğmuştur. 1998 yılında Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuarı Tiyatro bölümünden mezun olmuştur. Yaban, Bayrak (Masum adı ile diziye uyarlanmıştır), Bomba, Babamın Cesetleri uyarladığı/yazdığı tiyatro oyunları iken; İyi Seneler Londra, Bir Başkadır ve Cici ise yazıp yönettiği dizi/filmlerdir.

Şimdi lafı daha fazla uzatmadan sizleri kapağında Berkun Oya'nın yer aldığı, Psikolektif + dergisinin 17. Sayısıyla baş başa bırakıyorum.

film ekibi yöneticisi: Özlem Tekin **kitap ekibi yöneticisi:** Seren Tuğçe Ay

dergi tasarım - Kadriye Ulus**,** Burak Gencer

FİLM İNCELEMELERİ

AHMET YAŞAR
Psikolojik Danışman

CİCİ

Vizyon Tarihi:
Tür: Dram
Yapım: Türkiye
Süre: 155 dakika
Imdb puanı: 7,3
Oyuncular: Yılmaz Erdoğan, Okan Yalabık, Nur Sürer
Yönetmen: Berkun Oya

1980'li yılların taşra hayatını konu eden film, bir ailenin yaşadıkları acı kaybın ardından, yıllarca yaşadıkları yerden ayrılıp, şehre göç etmesini anlatır. Aradan geçen 30 yılın ardından, geçmişin izlerini taşıyan çiftlik evine geri döndüklerinde aile, yıllarca üstü kapalı duran gerçeklerle yüzleşmek zorunda kalır. Bastırılmış duygular ve sırlar ortaya çıktıkça eski yaralar yeniden açılacaktır.

"Yazı spoiler içermektedir."

Otoriter bir baba olan Bekir, uzun yıllar Almanya'da işçi olarak çalıştıktan sonra memlekete dönmüş, hayatını ailesiyle birlikte kendine ait bir çiftlik evinde geçiren, karısı Havva'yla ilişkileri iyi olmayan, çocuklarını sevdiğini anladığımız fakat kendi fikri dışındaki fikirlere oldukça kapalı bir figür olarak karşımıza çıkıyor. Anne Havva karakteri ise baba Bekir karakterinin tam zıddı bir karakter olarak konumlandırılmış, anaç bir karakterdir. Filmde direkt yansıtılmasa da hissettirildiği kadarıyla hayallerini gerçekleştirememiş, hemşirelik mesleğine ilgi duyan, çocuklarının okumasını, başarılı olmasını dileyen bir anne portresi çiziyor. Hatta kızı Saliha'nın hemşire olmasını çok istiyor. Bu açıdan özdeşim kurma savunma mekanizmasını kullandığını düşünebiliriz. Babalarının gözetiminde tarlada çalışan çocuklara, anne-babasını kaybetmiş Cemil'in de katılmasıyla hikâye gelişmeye başlar. Bu noktada, evin büyük kızı Saliha ve Cemil arasında adı konmayan bir ilişki başlıyor. Saliha, biraz da bu nedenle, annesinin isteğine rağmen büyükşehir Ankara'ya gidip okumak istemediğinin altını çiziyor. Ailenin ortanca çocuğu Kadir, diğerleri tarafından "yaramaz" sıfatının yakıştırıldığı, babasının Almanya'dan getirdiği kameralarla çekimler yapmaktan hoşlanan (hikâye günümüze taşındığında yönetmen olduğunu gördüğümüz) bir karakter konumundayken en küçük çocuk Yusuf ise, diğerlerinin aksine çoğu şeyden habersiz, büyüyünce arabacı olacağının hayalini kuruyor. Film, Bekir'in ölümünü takiben Ankara'ya göç eden ailenin; Kadir'in çekeceği film için yıllar sonra memlekete dönmesiyle devam ediyor. Anılar ve hatırlamak üzerine kurulu bu bölüm, hikâyenin başladığı 80'li yıllar ekseninde de yer yer saniyelik ileri sarılarak izleyiciye gösteriliyor.

Filmdeki anne ve baba karakterinin dışındaki diğer karakterleri inceleyecek olursak, Kadir karakteri, küçükken ne olacağını bilmeyen, ama babasının Almanya'dan getirdiği kamerayla çok ilgili biridir. Bu ilginin bir sonucu olarak ileride yönetmen olacaktır. Kadir, bir şekilde babası tarafından himaye altına alınan öksüz Cemil'e kötü davrandığı için babası tarafından aynı şekilde cezalandırılıyor, bunu hayatının travması olarak görüp çekeceği filmde bile babası ile hesaplaşmak istiyor, hatta babasını daha da şeytanlaştırarak, ağzından küfürler söyletiyor, yaz günü verdiği cezayı kışa çeviriyor. Yaşadığı travmayı, bu hikayeyi onunla birlikte yaşamış kişilerle filme alan Kadir'in amacının; herkesin görebileceği, ama kimsenin ulaşamayacağı bir çocukluğu geride bırakmak olduğuna yorabiliriz. Fakat buradaki travma babası tarafından hortumla ıslatılıp cezalandırılmak değil, aslında Kadir karakterinin, babasını sürekli kötü bir adam gibi hatırlamasıdır.

Annesini dövdüğünü sanması, babasının kendisine kamerayı vermemesi ve bu arada babanın, Kadir'e şiddet uygulaması gibi olaylar Kadir'in belleğinde babasının kötü biri olduğuna dair bir imaj bırakmıştır. Kadir babasını kötü hatırlarken asıl darbeyi gerçeği öğrenerek annesinden alıyor. Kafasında kurduğu sahte anı çöküp, anne ve baba imajı değişiyor. Çektiği filmi bir türlü bitirememesinin nedeni aslında bu durumdur. Gerçeklik algısının değişmesi...

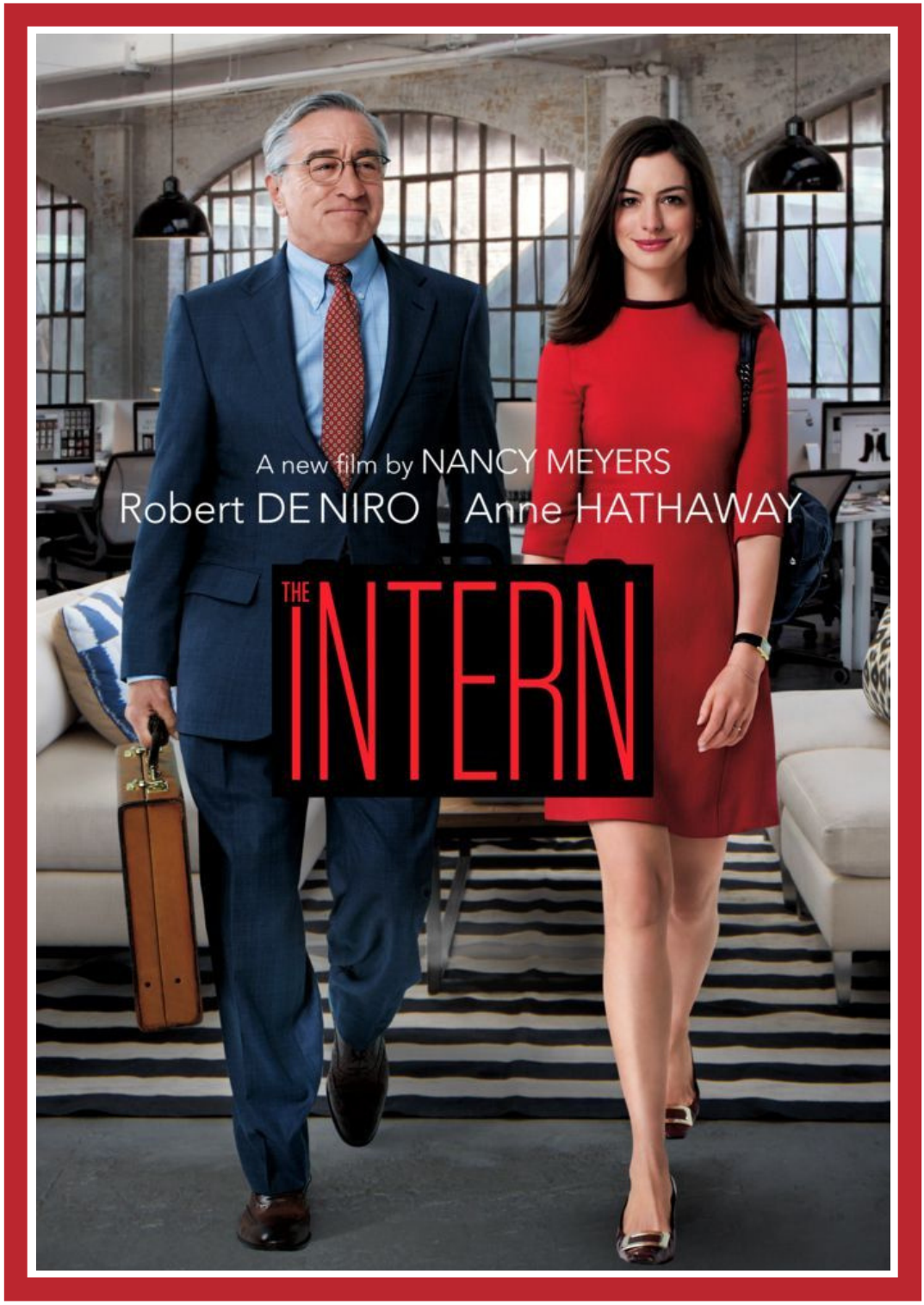
Filmde, gün geçtikçe hafızası zayıflayan, anne Havva, (gerçekleri de unutmak isteyen) diğer tarafta anılarını bir filme almaya çalışan Kadir karakterini görüyoruz. Kadir için babasının ölümü hala dün gibidir. Geçmiş olaylar, anılar hala canlıdır. Burada, Kadir açısından bir yas tutamama durumundan söz edebiliriz.Çünkü yas tutmanın başlangıcı senin için değerli birinin kaybını kabullenmekle başlar. Yas tutmak, iyileşmenin de başlangıcıdır; ama yas tutamayanlar iyileşemezler.

Saliha ise, babası ölünce Ankara'da okumuş, hayatına devam etmiş, büyüdüğünde, ekonomik özgürlüğünü kazanmış, kendi ayakları üzerinde durmayı başarmış bir kadındır ancak köydeki ilk aşkı Cemil'e kavuşamamış olmasından annesini sorumlu tutmaktadır ve hayatını annesine sevgiyle karışık nefret duyarak geçirir. Aslında, annesini affedememektedir. Affetmeyi, mağdurun kabahatli kişiye karşı olan duygu, düşünce ve intikam kovalama gibi davranışlarının azalması ve nötrleşmesi olarak düşünürsek; aslında annenin gün geçtikçe daha kötüye gitmesi, Saliha'nın da annesine karşı hissettiği olumsuz duyguların azalmasına zemin aralar.

Yusuf, çok küçük yaşta babasız kalarak çocukluğunu yaşayamadığını düşünmektedir. Diğer kardeşleri kadar parası olmadığı için onları kıskanır. Bir yanda da Cemil var, o da hem annesini hem babasını küçük yaşta kaybedince, kendisini yük olarak gören amcasının yanında sığıntı kalır, sonra ona kucak açan ve baba gibi davranan adamı da kaybedip, kimsesiz kalır, sevdiği kızdan uzak kalınca, kızın peşinden gider ancak kızın hayatına devam ettiğini görüp bir daha yıkılır, ama bunlara rağmen bir başına hayatına devam eder.

Filme ilişkin izlenimlerim

Genel anlamda filmi, oyunculuk, görüntü yönetimi ve anlatılmak istenen açısından başarılı buldum. Filme ilişkin yapılan eleştirilerde, özellikle filmde yaşanan travma olayının çok sığ olduğundan bahsedilmiş, açıkçası ben bu olayı pek yadırgamadım. Çünkü yaşanan travma da olayın büyüklüğünden ziyade, kişinin bunu nasıl deneyimlediği, nasıl bütün bir öyküye dönüştürdüğü, bu öyküyü anlatırken neleri bastırdığı, nereleri değiştirdiği çok daha anlamlıdır. Filmi süre açısından biraz uzun, öykü ve karakter gelişimi açısından yetersiz bulduğumu söyleyebilirim. Tüm bunlara rağmen; izlenebilecek, bir aile trajedisinin anlatıldığı, bir film olarak düşünüyorum. Hoşçakalın, sinemayla kalın.

FEYZA KILINÇ TAYFUN
Uzman Psikolojik Danışman

THE INTERN

Vizyon tarihi: 2015
Tür: Komedi
Yapım: ABD
Süre: 121 dakika
Imdb puanı: 7,1
Oyuncular: Robert De Niro, Anne Hathaway, Rene Russo
Yönetmen: Nancy Meyers

Kurduğu e-ticaret girişimi ile başarılı bir büyüme yakalayan Jules, şirketinde sosyal sorumluluk projesi kapsamında kıdemli staj programı başlatmıştır. Programın ilk kıdemli stajyeriyse 70 yaşındaki emekli Ben olur. Ben'in şirketteki görevi, yoğun bir iş temposu bulunan Jules'a asistanlık yapmaktır. Kıdemli staj programını gereksiz gören ve yaşlı birinin kendisine katacak bir şeyleri olmadığını düşünen Jules açısından bu düzene alışmak zorlayıcı olacaktır.

"Yazı spoiler içermektedir."

Film, Freud'un sevmek ve çalışmak üzerine söylediği sözü ile başlamaktadır. Freud, sağlıklı insanı sevebilen ve çalışabilen insan olarak tanımlamıştır. Filmdeki karakterlerden Ben Whittaker, uzun yıllar boyunca çalışmıştır. Emekli olduğunda ilk birkaç ayın ardından yeni hobiler edinmek için türlü kurslara gitmiş, dünyayı gezmiştir. Kendi tabiriyle her seyahatten dönüşte "hiçbir yerde kendisine ihtiyaç olmadığı gerçeği" ile yüzleşmiştir. Bir şeyler üretememek, birilerinin kendisine ihtiyacı olmadığını hissetmek Ben'i rahatsız etmeye başlamıştır. Bu durum Ericson'un psikososyal gelişim kuramındaki üretkenliğe karşı durağanlaşma evresini hatırlatmaktadır. Ben'in, yeni deneyimlere açık olması sayesinde gelişim döneminin krizi olan durağanlaşma ve çöküş süreci ile baş edebildiği düşünülmektedir. Kabul edildiği kıdemli stajyerlik programıyla birlikte yeniden üretkenlik fırsatı yakalamıştır. Bu durumun karaktere ne kadar iyi geldiği filmde gözler önüne serilmektedir.

Jules, hayalini kurduğu şirketi kuran ve onu daha başarılı kılmak için elinden gelenin fazlasını yapmaya gayret eden bir karakter olarak karşımıza çıkmaktadır. Şirketteki tüm işleri takip etmeyi kendine görev edinmiş hepsini kendisi kontrol etmeye çalışmaktadır. Jules'ün bu tavrı çalışkanlıktan çok işkoliklik olarak değerlendirilebilir. İşkoliklik, bireydeki iş başarısı takıntısı yüzünden onaylanma ve toplumca daha çok takdir görme motivasyonlarıyla ortaya çıkan daha fazla güce ve kontrol becerisine sahip olma gayreti olarak tanımlanmaktadır. Filmde Jules, tam da bu şekilde kendisini ve ailesini ihmal edecek kadar çok çalışmaktadır. Öyle ki Jules'un bu çalışma temposu karşısında eşi Matt kendi işini bırakmış, evde çocuk bakımı ve evin tüm sorumluluğunu üstlenmeye başlamıştır. Her ne kadar bu durumu kendi kararıyla eşini desteklemek için yapmış olsa da zamanla Jules'ün çok çalışmasından ve kendilerini ihmal etmesinden şikâyet etmeye başlamıştır. Bununla da kalmayarak Jules'ün işlerinin azalabilmesi için şirkete bir CEO alması için baskı yapmaktadır. Filmde, birbirleriyle vakit geçirememelerinden, sohbet edememelerinden, cinsel yaşantılarının sınırlanmasından Jules ve Matt'in evlilik doyumlarının azaldığı yorumu yapılabilir. İş hayatı ve aile hayatında bir denge kurulamamasından kaynaklı olarak bireylerin iş düzenlerinin aile içindeki rollerini yerine getirmesine engel olmasından doğan çatışmalar iş-aile çatışması olarak tanımlanmaktadır.

İş-aile çatışmalarının evlilik doyumunu ve ebeveynlik doyumunu anlamlı düzeyde etkilediğine yönelik çalışmalar bulunmaktadır (Bonebright v.d., 2000, Buelens ve Poelmans, 2004, Russo ve Waters, 2006). Yapılan çalışmalarda, evlilik doyumu düzeyinin mi işkolikliği ve dolayısıyla iş-aile çatışmasını; yoksa iş-aile çatışmasının mı evlilik doyumunu yordadığına ilişkin bir sonuca varılamamaktadır. Filmde de bu konuyla ilgili bir çıkarım yapılamamıştır.

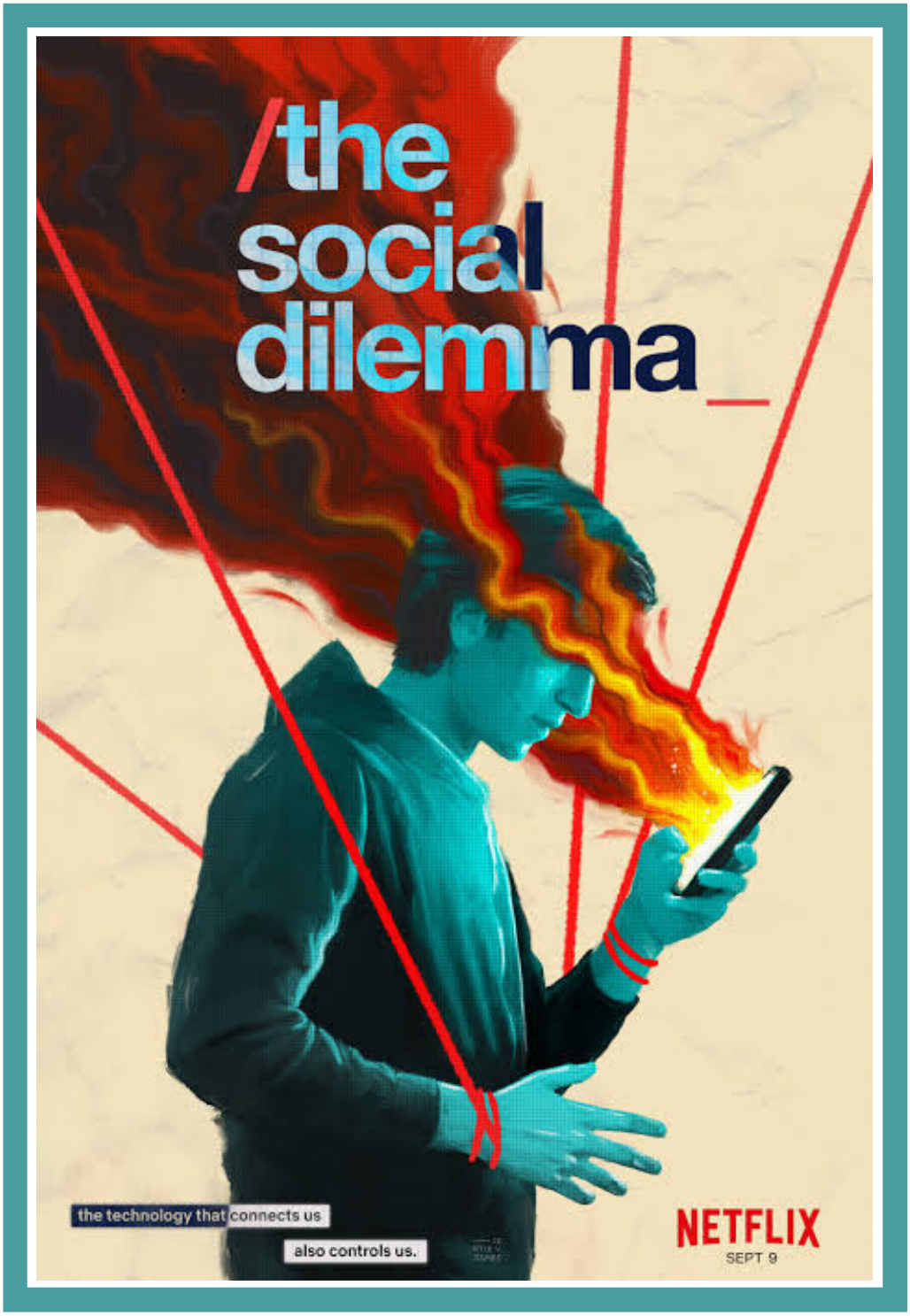

Filmde Jules karakteri, işinin her bir parçasıyla kendisi ilgilenmeye çalışmaktadır. O kadar işinin arasında kâh çağrı merkezinde telefonlara bakmakta kâh müşteriye gidecek olan malzemelerin paketlemelerini yapmaktadır. Mükemmeliyetçi ve kontrolcü tavırları yüzünden her şey kendisinin onayını beklemekte bu da işleri içinden çıkılamaz bir hale sokmaktadır. Tüm bu kaosunun içinde Jules, kıdemli stajyer Ben'in rehberliğiyle rahat bir nefes almıştır. Tüm tecrübesi ve bilgisine rağmen Ben, Jules'e karşı her zaman uygun mesafeyi ve iletişim dilini benimsemiştir. Jules'ün istemediği hiçbir konuda ona müdahale etmemiştir. Bu yaklaşım sayesinde Jules kararlarına müdahale edildiği hissine kapılmadan Ben'in rehberliğini kabul etmiş ve bu sayede hayatı da daha kolaylaşmıştır.

Filme ilişkin izlenimlerim

Kuşak çatışmalarının çok net hissedildiği filmde Ben karakterinin iş motivasyonunun yüksek olması, otoriteye duyduğu saygı, çözüm odaklı planlama yapabilmesiyle X kuşağına ait olabileceği düşünülmüştür. Bununla birlikte Y kuşağının yoğun çalışma, hayallerine kulak verme, başarı ve parayı önemseme gibi özellikleri Jules'ün tavırlarında göze çarpmaktadır.

Filmde, güçlü bir kadın karakter olarak yansıtılan Jules, aldatıldığını bildiği halde bunu görmezden gelmektedir. Hissettiği yalnız kalma korkusu karakterin aldatılma öyküsü ile yüzleşmesine engel olmaktadır. Bununla birlikte aldatıldığı için kendini suçlama eğilimindedir. Jules'ün işkolikliği mi eşi ile olan ilişkisini zedelemiştir yoksa ilişkisindeki zedelenme mi onu işkolikliğe sürüklemiştir bu izleyici olarak benim cevabını bulamadığım bir soru oldu. Bu konuda siz ne düşünürsünüz?

SOSYAL İKİLEM

TUĞÇE UYSAL
Uzman Psikolojik Danışman

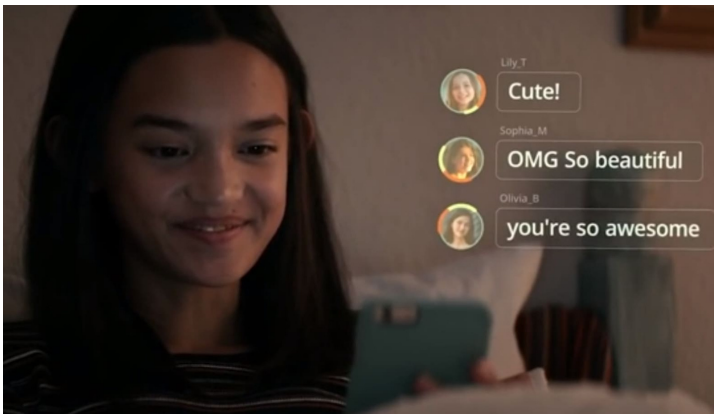
Vizyon Tarihi: 2020
Tür: Belgesel
Yapım: ABD
Süre: 94 dakika
İmdb puanı: 7,6
Oyuncular: Skyler Gisondo, Kara Hayward, Sophia Hammons
Yönetmen: Jeff Orlowski

Sosyal medya platformları ne zaman insanların hayatına dahil oldu? Bireylerin üzerindeki etkileri ne oldu ve bu etki bağımlılık seviyesine nasıl ulaştı? Sosyal İkilem, teknolojinin ilerlemesi ile hayatımıza dahil olan instagram, twitter, pinterest, youtube gibi sosyal medya platformlarına yönelik bir eleştiri olarak karşımıza çıkmaktadır. Sosyal medya uygulamalarının oluşturulmasında ve geliştirilmesinde rol almış arayüz tasarımcıları, yazılım programcıları, bilgisayar ve veri bilimcilerinin röportajlarının birleştirilmesiyle oluşturulan bu belgesel aynı zamanda anlatılanları kurgusal bir aile üzerinden göstererek sağlamlaştırmaktadır.

"Yazı spoiler içermektedir."

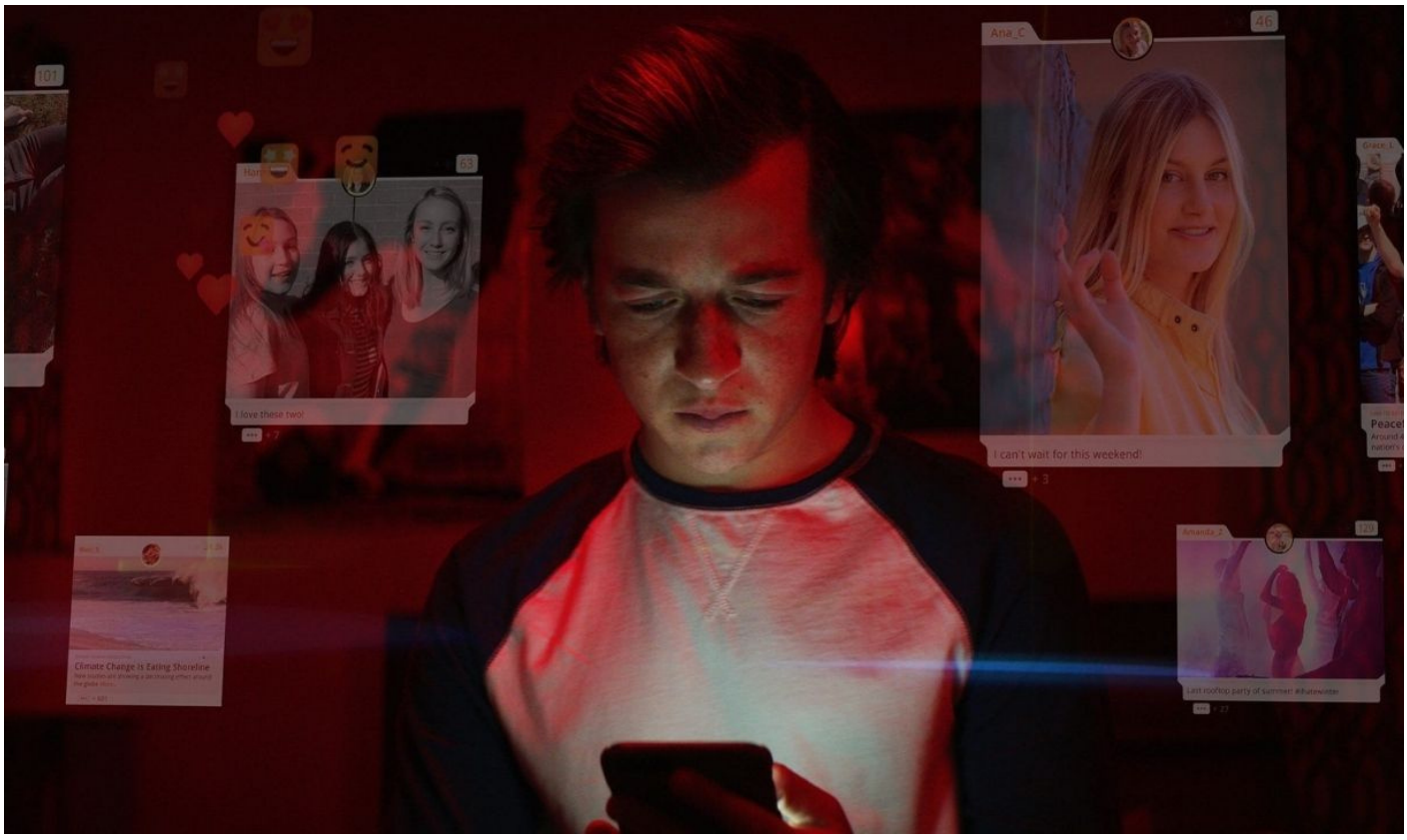
Sosyal medya kişilerin online bir şekilde sanal koşullarda bir araya geldikleri, karşılıklı paylaşımda bulundukları ve fiziksel olarak yan yana olmasalar da birbirleri ile etkileşime geçtikleri iletişim ortamları olarak tanımlanabilmektedir. Sosyal medya kavramının hayatımıza girmesiyle beraber kişiler günlük hayatta oluşturdukları kimlikleri sosyal medya platformlarında da oluşturmaktadır. Farklı bir bakış açısıyla bireylerin sosyalleşme ihtiyacı bu platformlar aracılığıyla giderilmektedir. İnsan hayatına bu denli dahil olan sosyal medya platformları beraberinde bağımlılığı da getirmektedir. Sosyal medya bağımlılığı sürekli çevrimiçi olma isteği, sosyal ortamlarda bile sosyal ağlara odaklanma, yüz yüze iletişimden uzaklaşma, takip edilen kişiler ile kendi hayatını karşılaştırma güdüsüyle kendini göstermektedir. Belgeselde gösterilen ailenin kızları Isla, yemekte dahi telefonuyla ilgilenmektedir. Sosyal medyayı kullanmamayı tercih eden teyzelerinin yönlendirmesiyle anne telefonları toplayarak kilitli bir kutuya kaldırmaktadır. İlerleyen sahnelerde Isla ortadan kaybolmaktadır. Gelen seslerle irkilen aile üyeleri Isla'nın kilitli kutuyu kırarak telefonunu aldığını ve bildirimlerini kontrol ettiğini görmektedir. Bu noktada sürekli çevrimiçi olma isteğiyle kendini belli eden sosyal medya bağımlılığı Isla'nın telefona ulaşma ihtiyacını tetiklemiş ve Isla dürtülerini kontrol edemeyerek harekete geçmiştir.

Sosyal medya ile fazla vakit geçirmek birtakım etkileri beraberinde getirmektedir. Bu etkiler depresyon, anksiyete, iletişim becerilerinin azalması, özgüven eksikliği vb. şeklinde sıralanabilmektedir. Belgeselin birçok karesinde telefonuna yoğunlaşmış, fiziksel olarak aynı ortamda olmalarına rağmen iletişime kapalı kişilerin birlikte vakit geçirdiği görülmektedir. Bu kareler sosyal medya platformlarının yaşamımıza girmesiyle kişiler arası iletişimin zayıfladığını, bireylerin daha içe kapanık bir profil haline büründüklerini göstermektedir. Son yıllarda alanyazına giren ve hayatı kaçırma korkusu olarak tanımlanan FOMO kavramı sosyal medya platformlarını kullanırken endişe, yetersizlik ve öfke duygularındaki artış olarak karşımıza çıkmaktadır. Bireylerin merakını giderme isteği, popülerliğe ve onaya duyulan ihtiyaç, aidiyet duygusu, yenilik arayışı gibi etkenler FOMO'nun su yüzüne çıkasına sebep olmaktadır. Belgesel boyunca bireylerin teknolojik aletlerden uzak duramaması, gelen her bildirimle telefonu eline alma isteğini duyması ve kişiler arası ilişkilerini geliştirmek için sosyal medya platformlarını kullanması FOMO, hayatı kaçırma korkusunun birçok insanın teknoloji bağımlılığının temelinde yattığını göstermektedir.

Facebooktaki beğenme butonunun aslında insanların olumlu duygularını artırmayı ve insanların hayata pozitif bakmalarını amaçladığını öğrenmekteyiz belgeselde. Fakat beğenme butonlarının amacının aksi bir etkiye sebep olduğunu da yine belgeseldeki kareler bize göstermektedir. Kişilerin etkileşime geçtikleri bireylerde oluşturdukları izlenimleri şekillendirme çabası olarak karşımıza çıkan öz sunum kavramı benliğin yapılandırılmasında önemli bir rol üstlenmektedir. Özellikle ergenlik döneminde bireyler birçok öz sunumda bulunmakta ve gelen onaylara göre benliklerini yapılandırma eğiliminde olmaktadır. Bireylerin sanal kimlikler oluşturabildiği sosyal medya platformlarında hayal ettikleri ve ulaşamayacakları benliklerini kullanabilmektedir. Başka bir ifade ile kişiler kendilerini sosyal medyada daha özgür hissederek

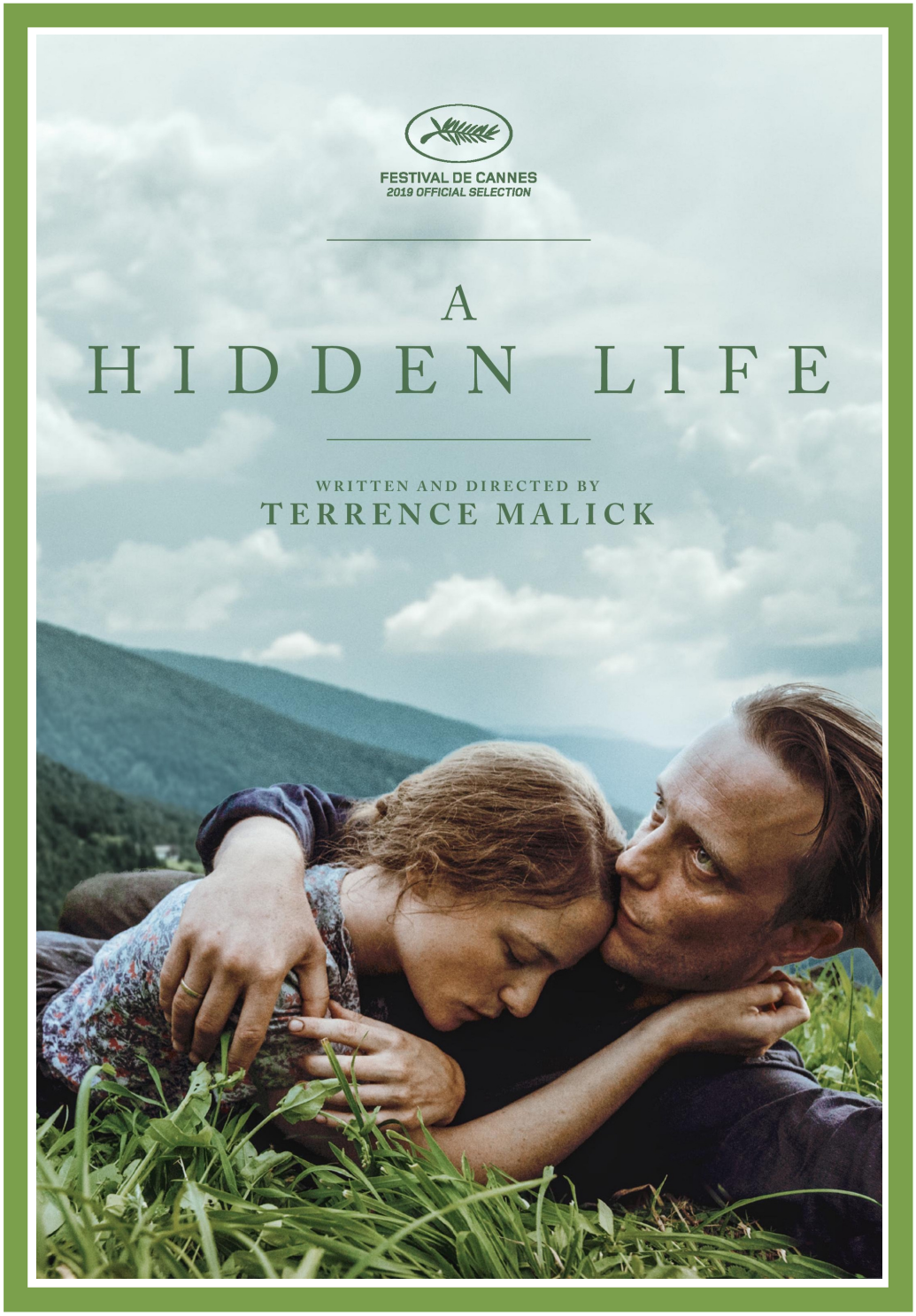
gerçek hayatlarında ulaşamadıkları kişilikleri sergileyebilmektedir. Belgeselde Isla'nın farklı fotoğraflar paylaştığını görmekteyiz. İlk paylaştığı resim gülümsediği bir resimdir ve beğenilerin beklediği düzeyde olmaması üzerine Isla resmi kaldırmaya karar vermiştir. İkinci resim ise öpücük attığı bir resimdir ve yorumların gelmesi, beğenilerin artması Isla'nın hoşuna gitmiştir. Bu noktada Isla'nın birkaç öz sunum denediğini ve en çok beğeninin getirdiği, yoğun bir filtre olan öz sunumu benlik yapılandırmasına dahil ettiği görülmektedir. Kişinin kendisine verdiği değer olarak tanımlanan benlik saygısının temeli yapılan olumlu ve olumsuz değerlendirmeler sayesinde oluşturulur. Yapılan bu değerlendirmeler kişinin kendisi ile ilgili düşüncelerinin yanında çevreden aldığı geribildirimlerle de şekillenir. Sosyal medya platformlarını doyum ve etrafındaki kişilerin onayını almak için kullanan bireylerin paylaşımlarına olumsuz yorum gelmesi özgüven eksikliğine, benlik saygısının düşük olmasına ve depresyona neden olabilmektedir.

Filme ilişkin izlenimlerim

Belgeselin ilk sahnelerinde Google platformunda tasarım etiği üzerinde çalışmış olan Tristan Harris'in röportajlarından önce hazırlık yaptığı kısımlar da gösterilmektedir. Hazırlık yaptığı kısımlarda Tristan Harris'in sürekli telefona baktığı görülmektedir. Belgeselin yönetmeni bu sahneleri dahil ederek eleştirilmekte olan akıllı telefon bağımlılığına, eleştirmekte olan kişilerin bile sahip olduğunu, bu bağımlılığın çok daha derinlere işlediğini ustaca göstermektedir.

Sosyal İkilem belgeseli sosyal medya platformlarının oluşturduğu algoritmanın algılarımızı ne kadar kontrol ettiğini, kişisel verilerimizin biz farkında olmadan nasıl toplandığını, verilen reklamlar sayesinde nasıl trilyonlar kazanıldığını, düşünce ve duygularımızı nasıl manipüle ettiğini gözler önüne sermektedir. Teknoloji çağında olmamız sebebiyle sosyal medya platformlarını hayatımızdan tamamen çıkarmamız mümkün olmasa da bu belgesel ile birlikte sosyal medyanın olumsuz etkilerini en aza düşürüp, onun bizi kontrol etmesinin önüne geçebiliriz. Ne dersiniz, telefonları bir süre kapatıp bu belgesel hakkında düşünelim mi? İyi seyirler dilerim...

ÖZLEM TEKİN
Psikolojik Danışman

A HIDDEN LIFE

Vizyon Tarihi: 2019
Tür: Dram
Yapım: ABD, Almanya
Süre: 174 dakika
İmdb puanı: 7,4
Oyuncular: August Diehl, Valerie Pachner, Maria Simon
Yönetmen: Terrence Malick

72.Cannes Film Festivali'nde Ekümenik Jüri Ödülünü ve François Chalais Ödülünü alan film, Hitler'in karşılanması ve askerlerin geçit töreni ile başlamaktadır. Avusturya'nın bir köyünde çiftçilik yaparak geçimlerini sağlayan Franz, eşi Franziska ve üç kızları savaştan önce huzurlu bir yaşam sürmekteyken savaşın başlaması ile yaşamları öngörülemez bir şekilde değişime uğrayacaktır.

! "Yazı spoiler içermektedir."

Kohlberg'in ahlak gelişim teorisi, üç düzey, altı basamaktan oluşmaktadır. Üçüncü düzey altıncı basamak olan evrensel ahlak ilkeleri eğilimindeki kişinin ahlaki yargılarının temelinde, insan onuruna saygı ve herkese eşit hak gibi evrensel ahlak ilkelerine uygun davranış, doğru davranıştır mantığı yatmaktadır. Bu evrede doğru ve yanlış, sosyal düzenin yasa ve kuralları ile değil, kişinin kendi vicdanı ve kendi geliştirdiği ahlak ilkeleriyle tanımlanır. Bu ilkeler, evrensel adalet ilkeleri, insan haklarının eşitliği ve insana saygı gibi genel soyut ilkeleri kapsamaktadır. Yapmamalıyım, diğerleri ne söylerse söylesin bu doğru davranış değil, ilkesine uygun hareket etme gözlemlenmektedir. II. Dünya Savaşı'nda Fransa teslim olduktan sonra evine dönen Franz, yeni gelen bir emirle savaşa çağrılmaktadır. Franz, tekrar savaşan tarafta olmak istememektedir. Masum insanları öldürmek, ülkeleri istila etmek, güçsüz insanları ezmek istemediğini ifade etmektedir. Papazların askerleri bir kahraman ilan etmesinin doğru olmadığını, asıl kahramanların istilacıların karşısında memleketlerini savunanlar olabileceğini düşünmektedir. Franz, kendi doğrusuna göre hareket etmek istemektedir. Savaşa katılması emrine uymayarak kendi ahlaki ilkelerine göre hareket etmiştir.

Sosyal uyum, bireyin sosyal bir uyarıcıya, özellikle grupla yaşamanın baskı ve zorluklarına karşı duyarlılık geliştirmesi, diğer fertlerle geçinebilmesi, onlar gibi davranıp toplum tarafından onaylanabilir davranış kalıpları geliştirebilmesidir. Franz'ın gaziler ve aileleri için düzenlenen yardım kampanyasına katılmama kararı alması, devletin verdiği aile yardımını ve diğer maddi destekleri kabul etmemesi ve savaşa katılma emrine uymaması köylüler tarafından dikkat çekmiştir. Köylüler bu davranışları delilik olarak ifade etmekte ve bunların köye karşı işlenen büyük bir günah olduğunu dile getirmektedir. Köylü kadınlar, Franziska'ya Franz'ın da savaşmak zorunda olduğunu söyleyerek eşlerinin kendilerini feda etme zorunluluğunun olmadığını söylemektedirler. Köylülerin isteği Franz'ın da onlar gibi davranması ve birlikte hareket etmeleridir. Franz'ın davranışlarına bakıldığında uyum gösterme çabası içerisinde olmadığı söylenebilir.

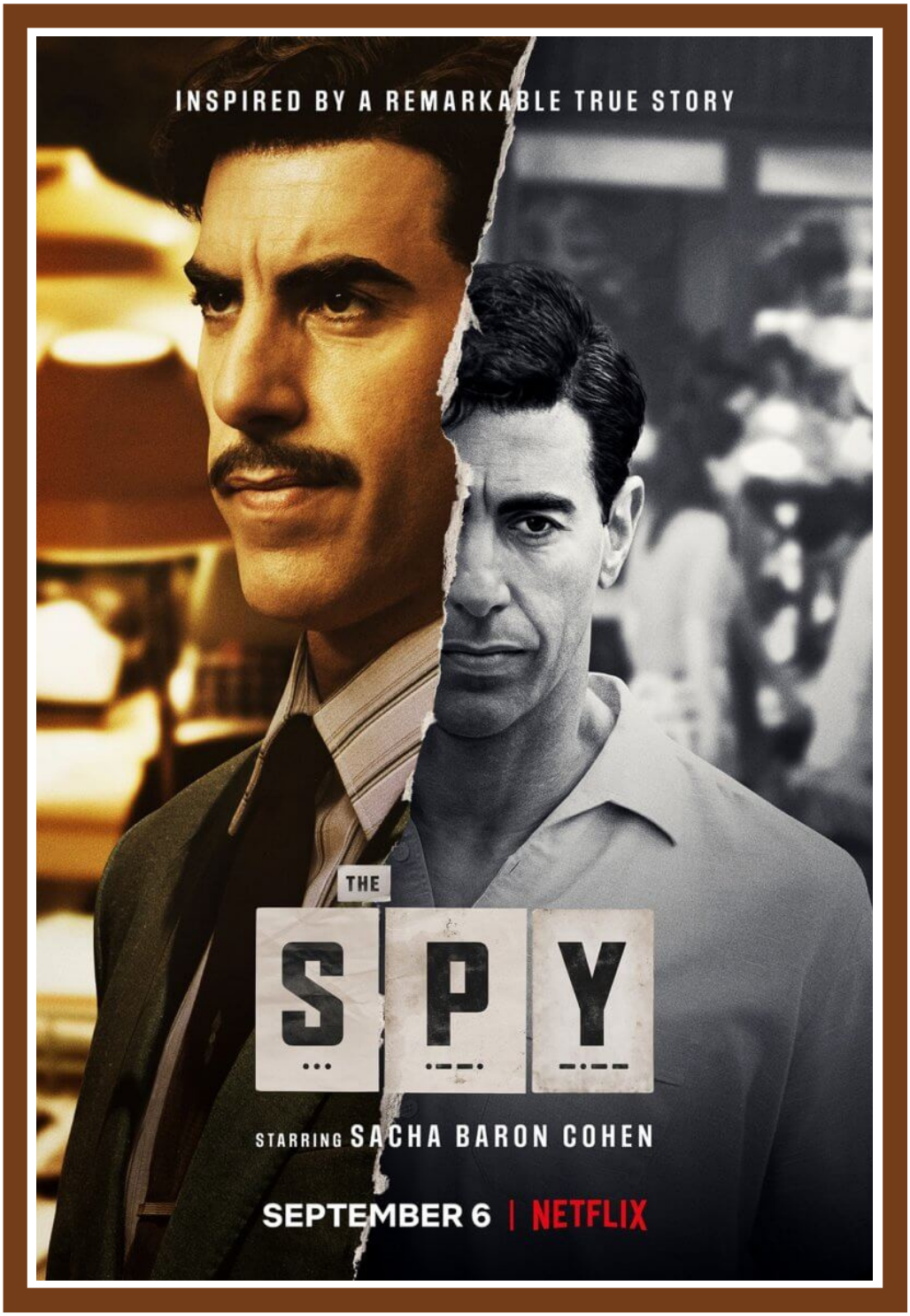
Psikolojik şiddet; bir kişi ya da grubun belirli bir kişiye karşı yaptığı ve kişiyi duygusal açıdan zayıflatmak, psikolojisini alt etmek ve bilişsel becerilerini bozmak için uyguladığı tüm davranış kalıplarını içermektedir. Dışlama, aşağılama, değersiz hissettirme, görmezden gelme gibi davranışlar en yaygın psikolojik şiddet örnekleridir. Köylüler, Franz'ın savaşa katılmaması üzerine Franz ve ailesini görmezden gelmişler, onları toplumdan soyutlayarak cezalandırmak istemişlerdir. Franz cezaevindeyken kimse tarla işlerinde Franziska'ya yardım etmemiştir, Franziska'nın onlara muhtaç olmadan ayakta kalıyor oluşu onların nefretini körüklemiştir. Katolik Yortusu'nda çocuklar törene dahil edilmemiştir.

Seçim kuramının dayanak noktasına göre, insan davranışları dış güçlerden değil, bireyin amaçlı olarak yaptığı kendi seçimlerinden etkilenmektedir. Dış çevresel etkenler, bireyin kararları üzerinde etkilidir ancak birey bu etkenler karşısında nasıl davranacağını kendisi seçmektedir. Birey çevresini ve kendisini kontrol edebildiği için davranışlarından sorumlu olmalı ve yaşamının kontrolünü kendi eline almalıdır. Franz, celp geldikten sonra orduya katılmak zorunda kalır. Orduya katılmak onun için kendini bile bile ölüme göndermektedir ve bunun Tanrı'yı mutlu edip etmeyeceğini sorgulamasını yapmaktadır. Bu yüzden de kontrol sırasında Hitler'e bağlılık yemini etmediği için cezaevine gönderilir. Avukatı mahkeme kararından önce tıp hizmeti vermeyi kabul ederse davasının düşeceğini belirtir. Franz bağlılık yemini etmek istemediği için bu teklifi reddeder. Mahkemeden idam kararı çıktığında ise avukatı, cezanın infazını durdurmak için şanslarının olduğunu söylemesine rağmen Franz kendi doğrularına ve ahlaki ilkelerine göre hareket etmiştir ve idam kararı uygulanmıştır. Franz'ın hayatının yönünü kendi seçimleri ile belirlediği ve davranışlarının sorumluluğunu almıştır.

Filme ilişkin izlenimlerim

Geçip giden bir gölge olduğumuz ancak doğru kabul ettiğimiz şeyleri yaparsak bu yaşamda var olabileceğimiz ve özgür irademizi kullanabileceğimiz Franz ve Franziska'nın kararlı duruşu ile bizlere gösterilmiştir. Muhteşem pastoral görüntüler ve çekim açıları eşliğinde gerçek bir yaşam öyküsüne tanıklık etmek etkileyiciydi benim için.

THE SPY

FATMA BATIK ŞİMŞEK
Psikolojik Danışman

Vizyon Tarihi: 2019
Tür: Dram, Tarihi
Yapım: Fransa
Süre: 1 Sezon, 6 Bölüm, 43 – 63 Dakika
İmdb puanı: 7,9
Oyuncular: Sacha Baron Cohen, Hadar Ratzon Rotem, Nuh Emmerich
Yönetmen: Gideon Raff

The Spy, İsrail'in Mossad istihbarat teşkilatının Suriye'ye ajan olarak gönderdiği Eli Cohen'in ajan olma ve sonraki süreçlerini ele almaktadır. Bu süreçler, altı bölümlük bir mini dizi olarak karşımıza çıkmaktadır.

"Yazı spoiler içermektedir."

Eli Cohen, Nadia Cohen ile evli Mısır'dan İsrail'e göçmüş Yahudi bir muhasebecidir. Düzenli bir iş hayatına sahip olan Eli'nin, Nadia ile mutlu bir evliliği vardır. Nadia ve Eli'nin birbirlerine hiç beklenmedik yerlere not bırakmaları gibi ritüellere sahip olmaları, birlikte geçirilen zamana özen göstermeleri, birlikteyken anda ve orada olabilmeleri ve birbirlerini desteklemeleri ile sağlıklı bir ilişki dinamiğine sahip oldukları gözlemlenmektedir.

Eli, mutlu bir ilişkiye sahip olmasına rağmen öznel iyi oluşunda olumsuzluğu hissettiği boyutlar da bulunmaktadır. Öznel iyi oluş, kişinin sahip oldukları doğrultusunda olumlu duyguların olumsuz duygulardan fazla olması olarak özetlenebilir. Sahip olduğumuz aile, evlilik, sosyal ortam, iş, sağlık gibi farklı boyutlar öznel iyi oluşumuzu etkilemektedir. Eli'nin de sahip olduğu iş onu tam anlamıyla tatmin etmemektedir. Eli, daha önce devlet için çalışmış ve ajan olabilmek için de iki kez Mossad'a başvuruda bulunmuş ancak reddedilmiştir. Mossad'ın Suriye'ye en kısa zamanda ajan göndermeye ihtiyacı vardır ve eski başvurulardan Eli'yi görüşmeye çağırırlar. Eli, bu işin onu heyecanlandırması ve eşine daha iyi bir gelecek vermek istemesi ile teklifi kabul eder ve eğitimi başlar. Ajanlık için kısa sayılabilecek bir sürede eğitimini yüksek başarı ile tamamlayan Eli'nin artık göreve gönderilme zamanı gelmiştir. Eli, Nadia'ya onun Savunma Bakanlığında alıcı olarak iş yapacağını söyler. Nadia, aynı süre içerisinde hamile olduğunu öğrenmesine rağmen Eli'nin bu iş için heyecanını görünce bunu gizleyerek eşinin tercihine yönelik destekleyici bir tavır sergilemektedir.

Eli, yeni görev yerine giderken yeni bir kimliğe bürünmek durumundadır. Eli'nin yeni kimliğine göre o artık Suriye doğumlu ancak daha önce hiç orada yaşamamış zengin iş adamı Kamel Amil Taabet'tir. Eli, İsviçre'de diğer kimliğine bürünmektedir. Bu değişim bir odada, bir dolap üzerinden sunulmaktadır. Eli, Eli olarak kendine ait her şeyi düzenli bir şekilde dolabın bir tarafında bırakır dolabın o tarafı kapanıp diğer taraf açılır ve burada Kamel'in kıyafetlerini giyer. Aslında değişen kıyafetler değil Eli'nin kimliğidir.

Eli'nin kimliği değişse de sahip olduğu kişilik özellikleri sayesinde Kamel'in ajanlık konusunda üst kesime sızması çok kolay olacaktır. Bu noktada Eli'nin kişiliğine, Gordon Allport'un ilk olarak ortaya attığı ayırıcı özellik kişilik yaklaşımı olarak bilinen "Beş Faktör Kuramı" üzerinden bakılabilir. Beş faktör kişilik kuramı; uyum, öz denetim, dışa dönüklük, gelişime açıklık ve nevrotiklik şeklinde alt boyutlara ve bunların birbirinden bağımsız olmadığı düşüncesi ile ortaya çıkan esneklik (dışadönüklük, gelişime açıklık) ve durağanlık (uyum, nevrotiklik, özdenetim) olmak üzere üst

düzey boyutlara ayrılmaktadır. Eli'nin kişiliği bu boyutlar açısından incelendiğinde dışadönük ve gelişime açıklık alt boyutları yani esneklik üst düzey boyutu göze çarpmaktadır. Sosyal yönünün ağır basması, neşeli, girişken, arkadaş canlısı olması gibi dışadönüklük özellikleri; yeniliklere açık olup yeni durumlara kolay uyum sağlayabilmesi, olaylar karşısında özgün olması, sorunlara ve anlık durumlara yönelik yaratıcı ve düşüncede esnekliğe sahip olması gibi gelişime açıklık özellikleri gözlemlenmektedir.

Eli yani Kamel, İsviçre'de Suriyeli bürokrasiler ve üst konumdakiler ile iletişime ve samimi ilişkilere geçmek ile işe başlamıştır. Bir süre sonra burada kurduğu dostluklar ile Suriye'ye girişini kolayca yapabilmektedir. Suriye'de bulunduğu sürelerde de aynı şekilde üst konumdaki kişiler ile yakınlık kurmuştur ve burada kısa zaman içerisinde birçok dost edinmiştir. Eli'nin planları, sağladığı bu ortam sayesinde çok iyi bir şekilde ilerlemektedir. Eli'nin bu kadar kısa sürede birçok kişi ile samimi bir ilişki kurması, Salovey ve Mayer tarafından ortaya atılan duygusal zeka kavramını da akla getirmektedir. Bir zeka türü olarak karşımıza çıkan duygusal zeka; özbilinç, duyguları idare edebilme, kendini harekete geçirebilme, başkalarının duygularını anlamak ve sosyal beceriler olmak üzere beş bileşenden oluşmaktadır. Sosyal boyutta kolay ve sağlam ilişki kurabilmesinin yanında içinde bulunduğu zorlu ikili durumun yönetimini yapabilmesi ve özellikle çok zorlandığı anlarda dahi bu süreci yönetebilmesi Eli'nin duygusal zekasının yüksek olduğunu düşündürmektedir. Kamel olarak edindiği arkadaşının onun hakkında söylediği "Seni kıskanıyorum, herkes seninle tanıştığı ilk anda seni seviyor, sana saygı duyuyor. Sen bir odaya girdiğinde herkes senden bir parça istiyor." şeklinde durumu ifade etmesi, sahip olduğu kişiliğin ve duygusal zekasının göstergesi olarak değerlendirilebilmektedir.

Eli, Suriye'de o kadar önemli bir yere gelmiştir ki hükümetin değişiminde çok önemli bir rol oynamıştır. Yeni gelen hükümeti destekleyerek, eski kurduğu dostlukları göz ardı etme durumunda kalmış, işi için bu yeni duruma hızlı bir uyum sağlamıştır. Kamel olarak verdiği bu kararda duyguları ile baş edemediği bir anda evde duygusal bir patlama yaşar ve dolaptan tereyağı ve ekmek alıp ağlayarak yemeye çalışır. Eli ve Nadia'nın, birlikteyken sürekli bunları yemeleri ve Eli'nin duygusal olarak zorlandığı bir anda buna başvurması kendini güvende hissettiği bir yerde ait olma ihtiyacını ve Kamel olarak Eli'nin hayatına duyduğu özlemi gözler önüne sermektedir.

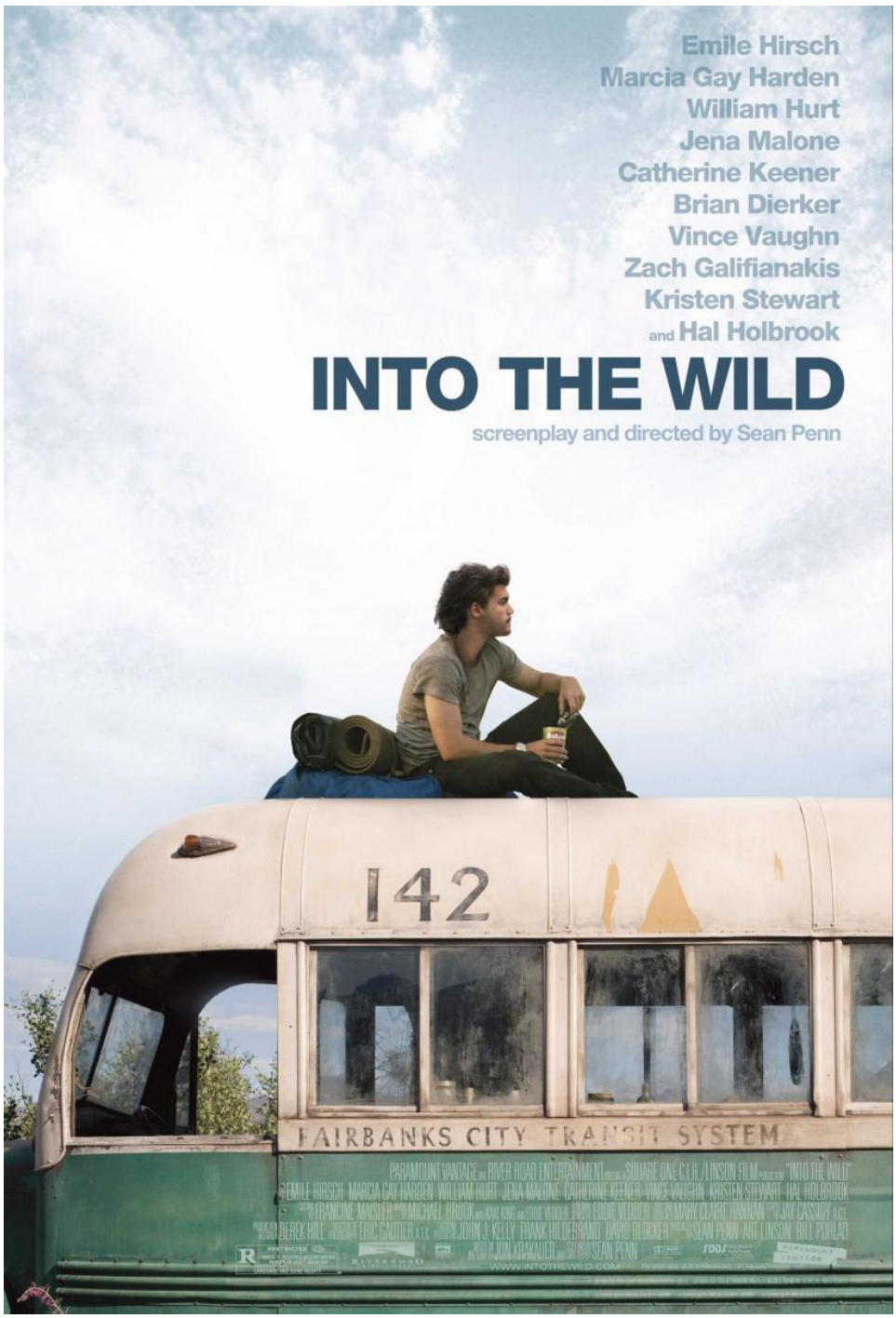
Yaşadığımız zorlu koşullarda bize dayanma gücü veren en önemli kavramlardan biri umut olarak yorumlanabilmektedir. Umut, içerisinde olduğumuz zorluklara karşın bu sürecin üstesinden gelinebileceğini ve bir şeylerin yoluna gireceğini aşılamaktadır. Eli'nin ülkesi, işleri ve kendi ailesi açısından bir şekilde her şeyi yoluna koyabilme umudu bulunmaktadır. Her şey yolunda giderken Suriye'de devlet teşkilatı içerisinde önemli bir göreve aday gösterilmektedir. Ancak iyice karışan Suriye'de bunu kabul etmesinin neler yaşatabileceğini düşünen Eli küçük bir molaya ihtiyaç duyar ve İsrail'e ailesinin yanına döner. Suriye'ye geri döndüğünde artık hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını düşünmektedir. İsrail'e geri dönebileceğine ve geleceğine yönelik Eli'nin umudu tükenmiştir. Bunu da İsviçre'deki dolap üzerinden kimliğini değiştiren Eli, Kamel'e büründükten sonra Eli ye ait şeyleri yere öylece atıp gitmiştir. Artık geri dönüşün olmayacağına yönelik içinde bulunduğu umutsuzluğu bu şekilde gözler önüne sermektedir.

Eli Cohen, Suriye'ye geri döndüğünde bir süre sonra İsrail'e bilgi aktarımı yaparken yakalanır ve idama mahkûm edilir. Eli Cohen, ajan olmasına yönelik büyük bir şaşkınlık ve hayal kırıklığına karşın idamı sırasında da birçok kişinin üzüldüğü gözlenmektedir.

Filme ilişkin izlenimlerim

Gerçek bir yaşantıyı, uzun soluklu olacak şekilde gözler önüne seren güzel bir mini dizi diyebilirim. Eli Cohen'in hayatı ile ilgili olarak hala naaşının ailesine verilmemesi konusu etkilendiğim noktalardan biri olmuştur. İyi seyirler...

MİNE TEKİN
Psikolojik Danışman

INTO THE WILD

Vizyon Tarihi: 2019
Tür: Dram
Yapım: ABD, Almanya
Süre: 174 dakika
İmdb puanı: 7,4
Oyuncular: August Diehl, Valerie Pachner, Maria Simon
Yönetmen: Terrence Malick

"Mutluluk uçsuz bucaksız ormanlardadır,
Bomboş sahillerdeki coşkudadır.
İnsan elinin değmediği bir yerdedir,
Denizin diplerinde ve gürlemesindedir.
İnsanları severim, ama doğayı daha çok severim..."

Sean Penn'in yönetmenliğinden izlediğimiz gerçek bir hayat hikâyesinden beyaz perdeye uyarlanan film, üstte yer alan Lord Byron'ın şiirini ana karakterin seslendirmesiyle başlamaktadır. Filmde, üniversiteden dereceyle mezun olmuş, genç, akıllı ve varlıklı Christopher Mccandless'in özgürleşme ve gerçeği arama arzusuyla yola çıkarak kimsesiz ama doğayla bütünleşmiş Alexander Supertramp olma öyküsü anlatılmaktadır. Karakterin yaşam öyküsündeki bu dönüşüm, varlıktan yokluğa geçiş gibi gözükse de esasında tutsaklıktan özgürlüğe geçişi simgelemekte ve Analitik Psikoloji'ye göre karşıtlar arasındaki dengeyi kurarak yaşamın amacını oluşturmaktadır.

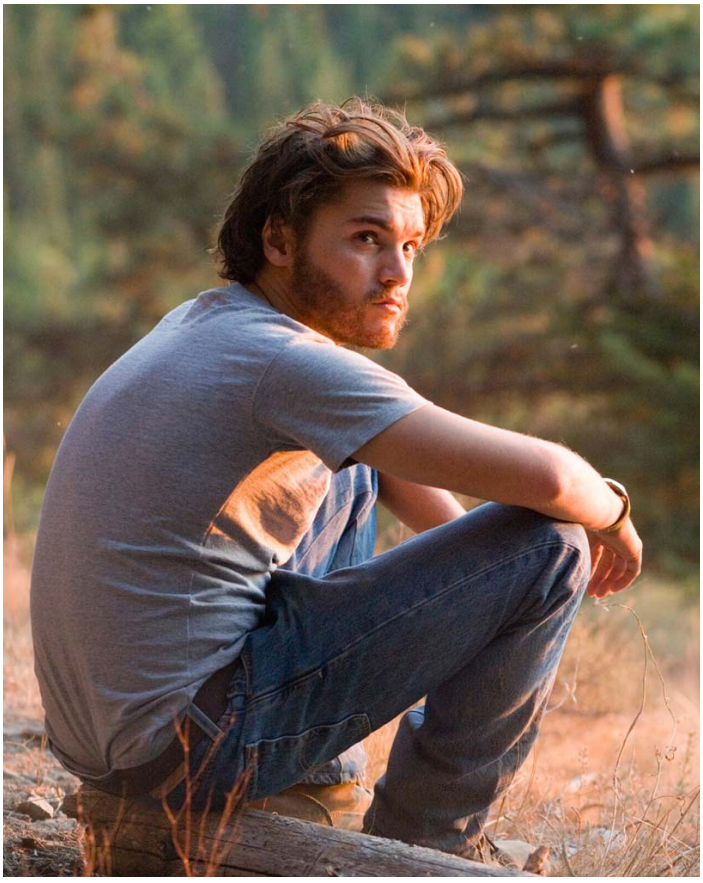

"Yazı spoiler içermektedir."

Film, Supertramp'ın yola çıkışındaki asıl hedefi olan Alaska'ya varışı ve 142 numaralı terk edilmiş otobüsü bulmasının sevinciyle başlamaktadır. Christopher Mccandless, filmin isminin Türkçe çevirisinden de anlayacağımız üzere "Özgürlük Yolu"na baş koymuş, sahte dünyanın götürülerinden arınarak doğaya kavuşma ve gerçekliğe erişme arzusunda olan bir bireydir. Varoluşçu yaklaşım, insanın kendini yaşamakta olduğu zaman içinde var edebileceği ve değiştirebileceği ilkesine dayanmaktadır. Bu yaklaşıma göre; insan her şeyden önce tanımlanması gereken bir nesne değil, bir varoluştur. İnsanın dünyadan ayrı bir varlığı yoktur. Bu anlayış çerçevesinde Mccandles'ın ailesinden, sevdiklerinden ve tüm mal varlığından uzaklaşarak ait hissettiği vahşi yaşama varışı onu yeniden dünyasında var etmiştir. Üstelik 22 yıldır tanıdığı bedene ve zihne yeni bir ad koyma gereksinimi doğurmuş olsa gerek, yeni adını Supertramp (Süperberduş) koymuştur.

Filmde, ara ara flashback sahneleriyle Christopher'in geçmiş yaşamına dönülmekte ve karakterin çocukluğundan itibaren 1992 yılına dek nasıl bir yaşam sürdüğü seyircinin zihninde kronolojik bir sıraya oturtulmaktadır. Bu sahneler, aynı zamanda Christopher'ın niçin Alaska'ya varış için çabaladığının da göstergesi niteliğinde sahnelerdir. Christopher, alkolik bir baba ve memnuniyetsiz bir annenin ilk çocuğu olarak dünyaya gelmiş, kız kardeşiyle birlikte ailesinde niye mutlu olmadığını sürekli sorguladığı bir çocukluk geçirmiştir.

Annesi onu dünyaya getirdiğinde babasının zaten evli olduğunu ve halihazırda 6 çocuğu olduğunu, 18 yaşındayken talihsizce kulak misafiri olarak öğrenmiştir. Kız kardeşine söylememeleri için ailesine söz verdirmiş, evlilik dışı ilişkiden doğan çocuk olmanın verdiği yıkımla yaşayabilmek için yıllarca yalnız başına mücadele etmiştir. Psikanalitik Sosyal Kuram'ın temsilcisi Karen Horney'e göre çocuğuna karşı sevgi ve ilgi konusunda ihmalkâr tutuma sahip olan ebeveynler; çocuğun güven ve doyum ihtiyacını karşılayamadığı için bu kez çocukta ebeveyne karşı "temel düşmanlık" duygusu oluşmasına sebep olmaktadır. Çocuk temel düşmanlık duygusunu bastırır, bu da çocukta yoğun güvensizlik ve belirsiz bir endişe duygusuna yol açmaktadır. Horney, bu durumu temel kaygı olarak adlandırmıştır. Temel kaygı potansiyel kaygıyı, potansiyel kaygı da temel düşmanlığı artırabilir. Mezun olur olmaz da işte tüm bu sahte yaşamından, kalabalığın içindeki yalnız başınalığından, yoğun öfke ve düşmanlık duyduğu ebeveynlerinden kaçmıştır. Doğada, sadelikte, maddi kaygılardan uzak onun tabiriyle "gerçekliğin" mekânı Alaska'daki sihirli dünyası olan otobüsünde, 6 ay boyunca yaşamış, adeta eski benliğinin prangalarından kurtulmuştur. Bowen'in Aile Sistemi kuramı çerçevesinde bakıldığında ise Christopher, düşüncesi ile duygusunun psikolojik ayrımının farkına vararak "kendini ayrıştırabilmiş", kendine bir kimlik edinerek diğerlerinden bağımsızlaşabilmiştir. 112. günün sonundaysa vahşi yaşamda hayatta kalma mücadelesi verirken zehirli bir bitki yediği için sindirim siteminin çökmesi sonucu açlığa dayanamayıp otobüste uyku tulumuna sarılı hayatını kaybetmiştir.

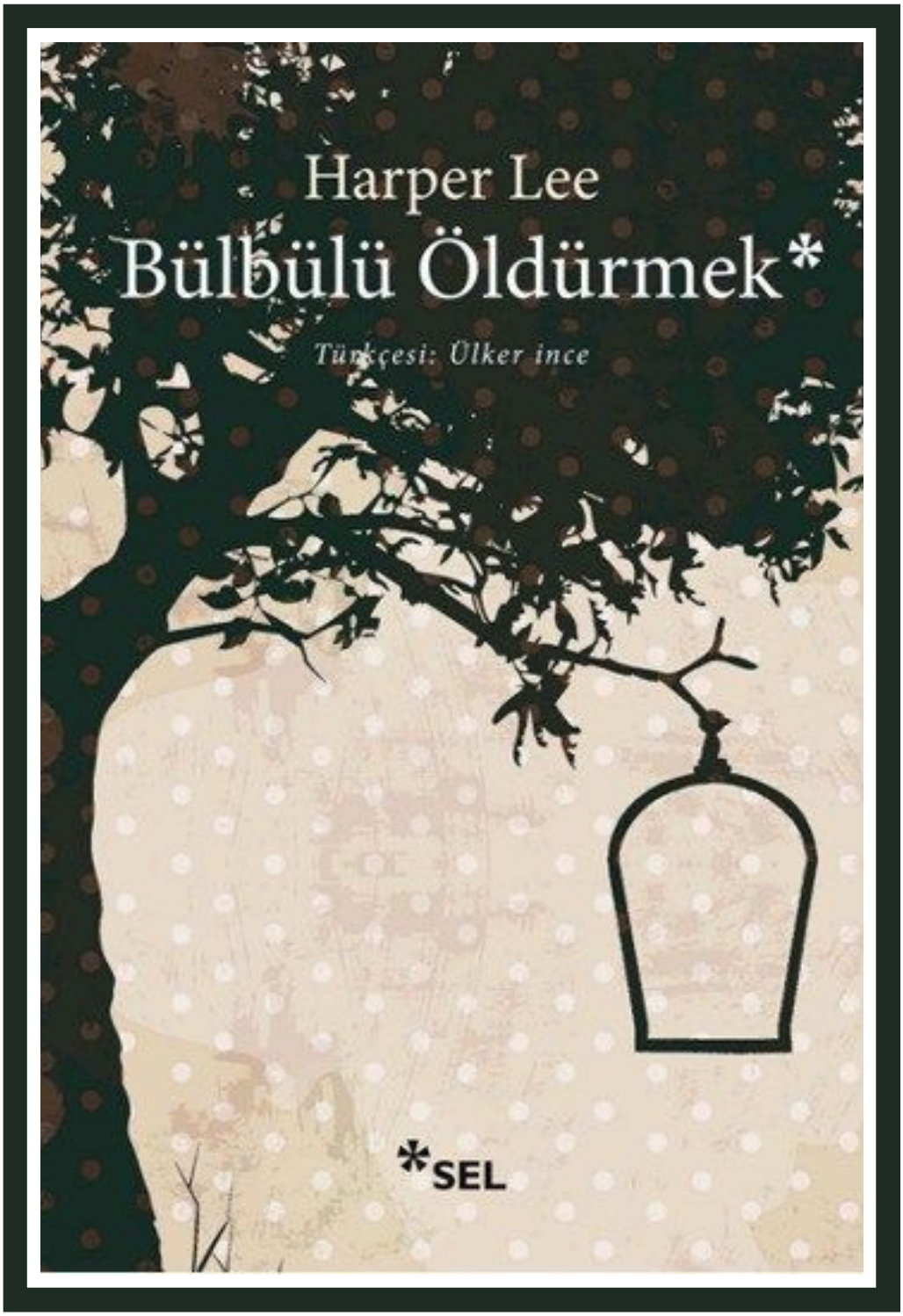
Christopher'ın yaşamı filmde 6 ana başlık altında incelenmiştir. Bu başlıklar şu şekildedir: Kendi doğumum, ergenlik, erkeklik, aile çağı ve bilgelik edinmek. Ana karakterin yaşamı, bulunan notları ve günlüğünden edinilen bilgiler çerçevesinde bu başlıklar altında çağlara ayrılmıştır. Kişilerarası İlişkiler Kuramı temsilcisi Sullivan da kişilik gelişimini dönemlere ayırırken çocukluğa 2 alt başlık, ergenliğe 3 alt başlık, yetişkinliğe ise 1 başlık açarak incelemiştir. Bu dönemler arasında analoji kurulduğunda yaş grubu ve deneyimler açısından ortaklıklar barındırdıkları görülmektedir. Bu noktada Sullivan'ın; kişiliğin ana yapısının bireyin içerisinde bulunduğu sosyo-kültürel koşullara ve her bireyin hayatındaki ilişki özelliklerine göre 15-20 yıl hatta 20 yılın üzerinde de gelişebileceği ifadesi, filmde birebir izlediğimiz yaşam öyküsünde hayat bulmaktadır.

Filme ilişkin izlenimlerim

Film, özündeki sahiyi ve yaşamındaki amacı arayan ancak bulmakta güçlük çeken tüm bireylerin özellikle izlemesi gereken türden sahneleri barındırmaktadır. Filmin son sahnesinde öykünün gerçek bir yaşam hikayesinden alındığını öğrenmek ve Christopher'ın gerçek fotoğrafını, el yazısını görmek beni en derinden etkileyen kısım oldu. İncelemeyi okuduysanız işte şimdi sizlere de keyifli ve sorgu dolu bir seyir diliyorum!

KİTAP İNCELEMELERİ

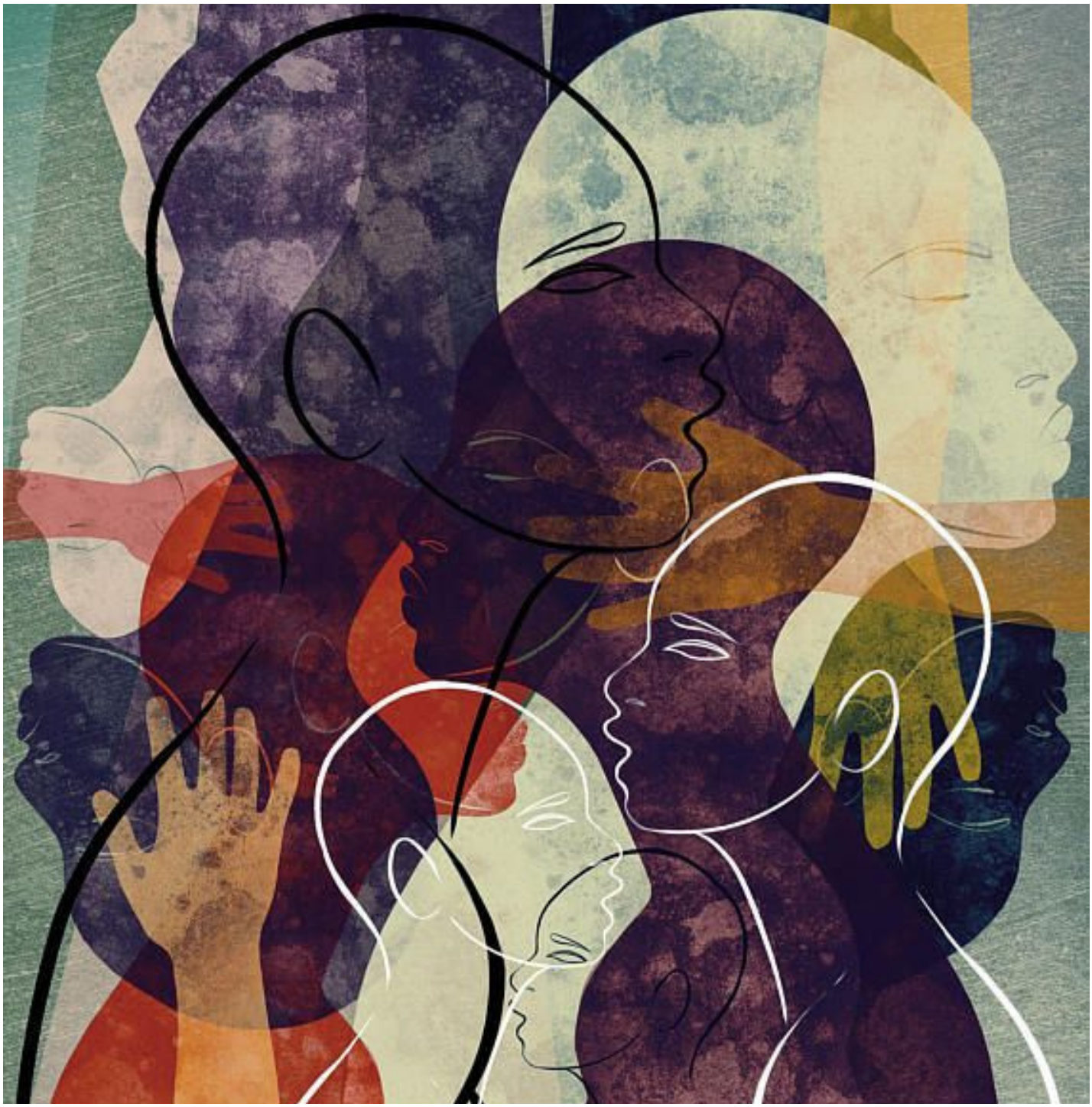

GİZEM ATAŞ
Psikolog

BÜLBÜLÜ ÖLDÜRMEK

Yazar adı: Harper Lee
Yayınevi: Epsilon Yayınları
Basım yeri ve tarihi: İstanbul, 2020
Sayfa sayısı: 232

"Başka insanların yüzüne bakabilmek için ilk önce kendi yüzüme bakabilmeliyim. Çoğunluğa bağlı olmayan tek şey insanın vicdanıdır."

28 Nisan 1926 yılında ABD'nin güneydoğusundaki Alabama eyaletinde doğan Harper Lee, 1960 yılında yayımlanan "Bülbülü Öldürmek" adlı ilk kitabı ile satış rekorları kırmıştır. Kitap 1961 yılında Pulitzer Edebiyat Ödülü'nü kazanmış ve 1963 yılında aynı isimle beyazperdeye aktarıldığında başrolünde oynayan Gregory Peck'e Oscar Ödülü'nü kazandırmıştır. Irkçılık ve eşitsizlik kavramlarını bir çocuk kahramanın gözünden anlatan kitap, yayımlandığı tarihten itibaren büyük ses getirmesine rağmen bir dönem ırkçılık içermesi gerekçesiyle yasaklanmıştır.

“Bülbülü Öldürmek” ABD'nin güneyinde yer alan Maycomb adlı kurgusal bir kasabada geçmektedir. Yaşanan olaylar Jean Louse "Scout" Finch adlı küçük bir kızın bakış açısından; abisi Jem, babası Atticus ve sadece yaz aylarında yanında olan arkadaşı Dill ekseninde anlatılmaktadır. Kasabanın en soylu ailelerinden birinden gelen Atticus Finch saygın bir avukattır.

Ancak kitapta; kimlik bilinci ve aidiyet duygusu söz konusu olduğunda, kişilerin saygınlığı ikinci plana atabildiği açıkça görülmektedir. Maycomb kasabasının sorunlu ailelerinden biri olan Ewell'ların kızı Mayella Ewell'a tecavüz suçundan yargılanan zenci Tom Robinson'u savunmakla görevlendirilen Atticus, kasabalının kalıplaşmış tutumlarına rağmen görevi kabul etmiştir. Ancak zencilerin ikinci sınıf insan muamelesi gördüğü bu topraklarda zencileri savunan bir beyaz olmak Atticus ve çocukları için de oldukça zorlayıcı olacaktır. Çünkü kasabada yaşayan insanlara göre bir zenciyi savunmak, en az zenci olmak kadar kötü sayılmaktadır ve zencilere hizmet eden kişi babanız dahi olsa reddedilmelidir.İlk insanlardan itibaren kendi grubunu diğerlerinden daha özel ve üstün görmenin, grup bağlılığı/birliğini arttırarak hayatta kalmaya yardımcı olacağı varsayımından hareketle ırkçılık her zaman göze çarpan bir unsur olmuştur. Yani ırkçılık kılık değiştirerek farklı zaman ve mekânlarda çeşitli sosyolojik süreçlerle sürekli var olmuştur. Irkçılığı oluşturan en önemli etmenlerden biri olan önyargı, bir grup kişiye dair sadece ait oldukları gruptan ötürü olumsuz tutumlara sahip olmaktır

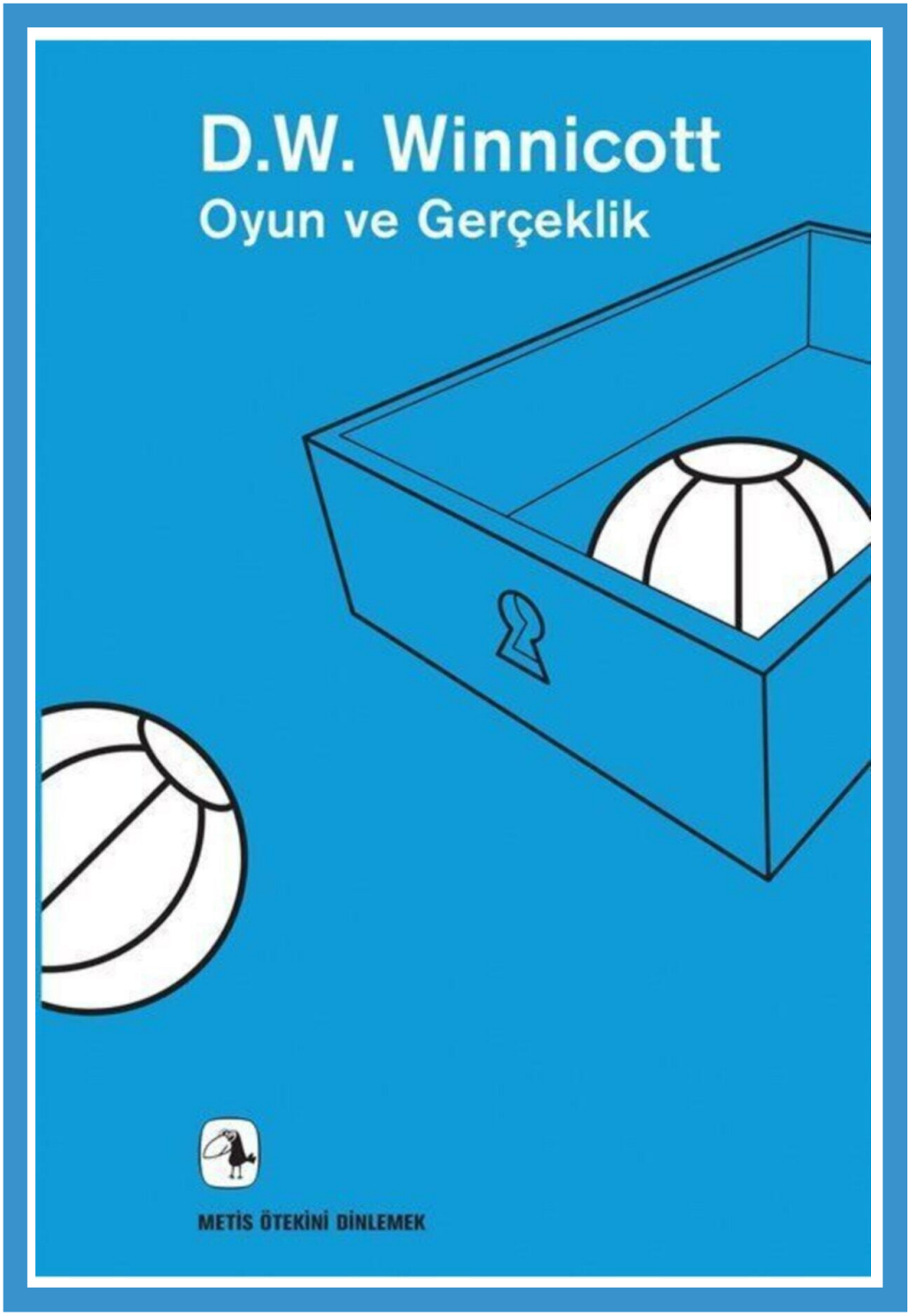
Ayrımcılık ise önyargının davranışlardaki dışavurumudur, yani bir gruba karşı sadece önyargılar sebebiyle olumsuz davranışlarda bulunmaktır. Siyahilere karşı olan önyargı ve bu önyargının sonucu olarak gelişen ayrımcılık kitaba incelikle işlenmiştir.

Tom Robinson'un yargılandığı suçun asılsız olduğu noktasında ortak görüşe sahip olanların bile beyaz olanın tarafında olması, kişilerin kendi düşünceleri yerine toplum tarafından onaylanacak, kabul görecek düşünceleri benimseyip ona göre hareket etmelerine yani sosyal kabul hatasına örnek olarak gösterilebilir. Ayrıca ırkçılığın kötü olduğunu anlatan öğretmenin, zenciler söz konusu olduğunda açıkça olumsuz tutumlar sergilemesi eşitlikçi olduğunu söyleyen kişilerde bile bilinç dışında belli bir düzeyde ırkçı düşünceler ve gizil önyargılar bulunabileceğini ortaya koymaktadır. Eşitliğin savunulduğu mahkeme salonuna zencilerin beyazlardan sonra alınması; ayrımcılığın günah olduğunu anlatan kiliselerin, zencileri kabul etmemesi ve bu durumun herkes tarafından normal olarak algılanması ise zenciler ve beyazlar arasındaki sınıf ayrımının, toplum tarafından içselleştirildiğini açıkça göstermektedir.

Kitaba ilişkin izlenimlerim

Irkçılık ve eşitsizlik gibi evrensel konuların, dokuz yaşındaki bir çocuğun gözünden anlatılması hem kitabın daha sade ve anlaşılır bir dille yazılmasına hem de büyüklerin algısındaki kusurları daha net fark etmemize olanak sağlıyor.

Atticus karakterinin önyargılar ve haksızlık karşısındaki tutumları; insan hakları, özgürlük, adalet, demokrasi gibi ilkeleri ön planda tutuşu; benimsediği değerleri çocuklarına yansıtma biçimi beni çok etkiledi. Ayrıca çocuklarına karşı olan sevgisinin dahi değerlerinin önüne geçmeyişi, ahlaki gelişim açısından ulaşılabilecek son nokta olan Evrensel Ahlak İlkeleri evresinde bir gelişim gösterdiğini gözler önüne seriyor.

ELİF GÖK
Uzman Psikolojik Danışman

OYUN VE GERÇEKLİK

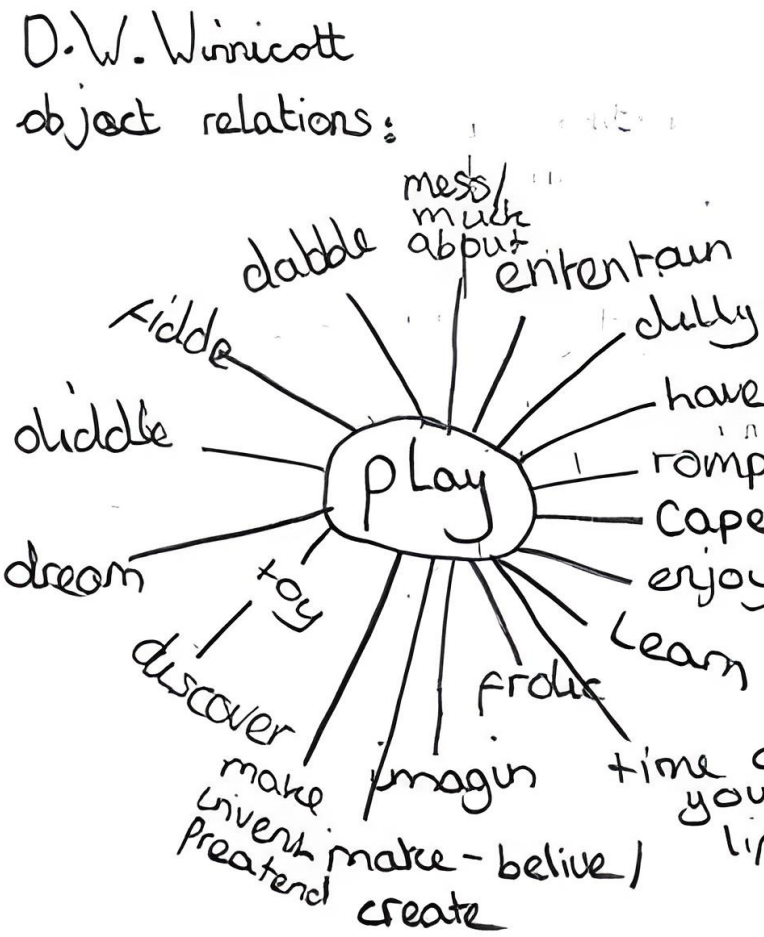
Yazar adı: Donald W. Winnicott
Yayınevi: Metis Yayınları
Basım yeri ve tarihi: İstanbul, 2021
Sayfa sayısı: 208

"Donald W. Winnicott uzmanlığını çocuk doktorluğu alanında yapmış, daha sonra çocuk psikolojisi ve psikanalizle ilgilenmeye başlamıştır. İngiliz "nesne ilişkileri okulu"nda Melanie Klein'dan sonra en önemli isimlerden biri olmuş, bebekler ve çocuklarla gerçekleştirdiği yoğun klinik çalışmalardan yola çıkarak psikanaliz alanına çok önemli katkılarda bulunmuştur."

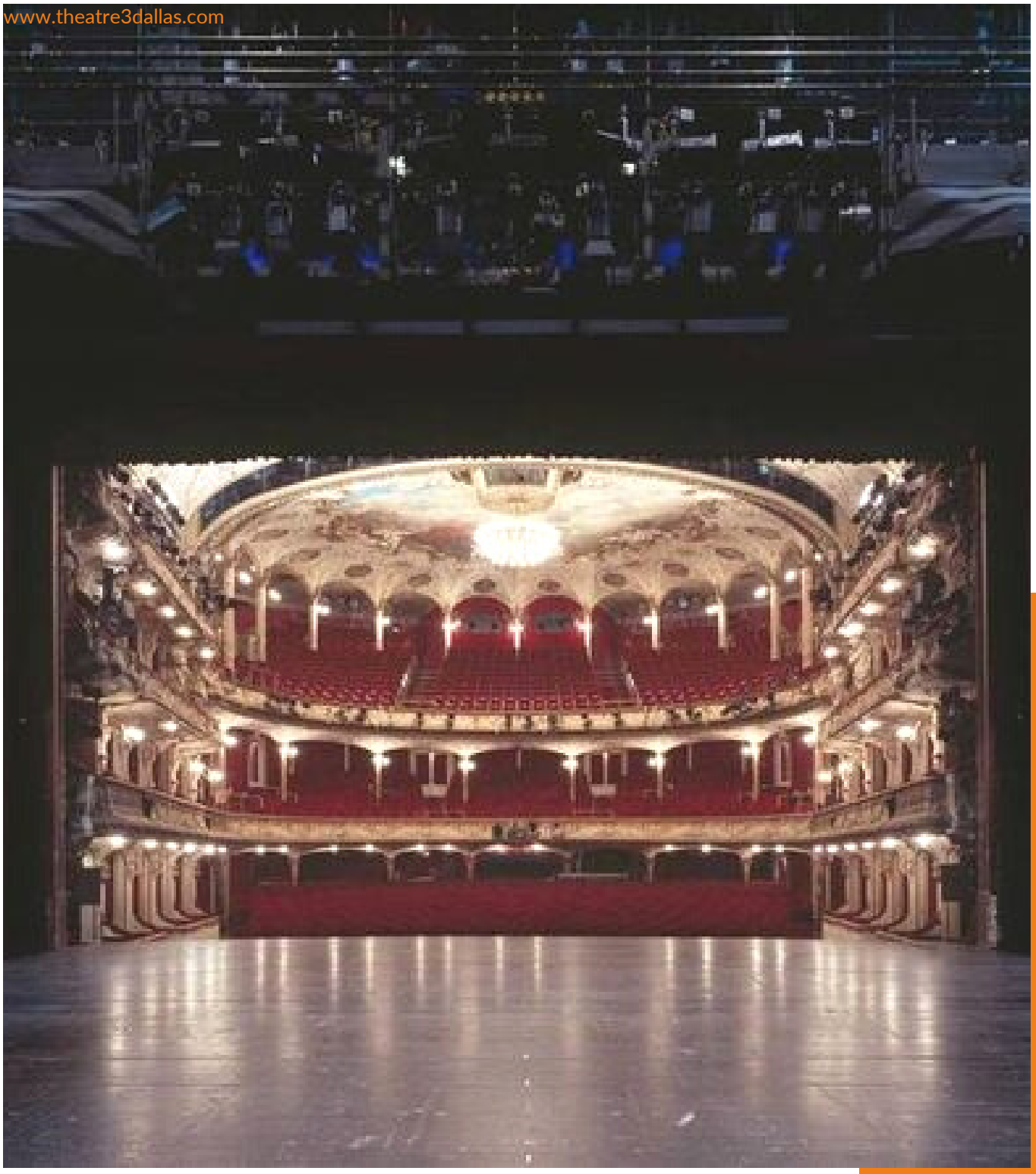
Winnicott, psikanalitik terapilerin kayda değer isimlerinden biri olmasının yanı sıra vurgulanmalıdır ki çocuk psikolojisi üzerine uzmanlaşmış bir doktordur da. Psikanalitik bakış açıları arasında dürtüler ve çatışmalardan ziyade ilişkiye dikkatleri çeken nesne ilişkileri okulunun en önemli isimlerinden biridir. Dürtü, bilindiği üzere belirli bir yöne kanalize olmayı arzulayan olguları ifade etmektedir. Ancak nesne ilişkileri okulu, dürtünün giderilmesinde yönelişsel bir olgu olmasına dikkatleri çekmeleri yönüyle klasik Freudyen bakış açısından ayrılmaktadır. Burada "nesne" sözcüğünün kullanmaya, tüketmeye açık ve uygun bir başkasını anlatmak için kullanıldığına dikkat edilmelidir. Winnicott, anneye ve bebeğe bakım veren diğer aile üyelerine yüksek derecede odaklanmıştır. Kuramında özetle başlangıçta dağınık olan kimliğin, annenin çocukla ilgili bütünleşmiş tasarımlarıyla bütünlük kazanmaya başladığı anlatılmaktadır. Aslında burada annenin bebekle ilgili yalnızca fiziksel bakımına değil, aynı zamanda bebeği idealize etme biçimine de vurgu yapılmaktadır. Benzer şekilde alanyazında da annelerin çocuklarına yönelik mesleki beklentilerinin, çocukların kendilerinden beklentilerini etkilediği ve bu etkinin babalara kıyasla daha büyük bir etki olduğu yönünde bulgulara sahip boylamsal araştırmalar vardır. Bu araştırmalar, Winnicott'un kuramını destekler şekilde, annelerin bireylerin yaşamında kayda değer derecede önemli faktörler olarak değerlendirilmesi gerektiğini düşündürmektedir. Yapıcı yönde yapılan eleştirilerin, yargılayıcı yönde olanlardan çok daha geliştirici kabul edilmesi de Winnicott'a uzak bir konu değildir. Winnicott, ortada yeterince iyi bir anne olmadığı sürece bebeklerin haz ilkesinden gerçeklik ilkesine geçmelerinin mümkün olmadığını belirtmektedir. Freud, haz ilkesini ilk etapta bilinçdışı dürtülerin doyuma ulaşması olarak tanımlamışsa da sonrasında bu bilgiyi güncelleyerek haz ilkesinin gerçeklik yönünden de bahsetmiştir. Ona göre ego dediğimiz ruhsal aygıt, id ile süper egonun talepleri arasında dengeyi kurmaya çalışarak bizi insani, yani toplumsal bir varlık kılmaktadır. Winnicott'un egonun bu işlevini doğrudan annenin bebeğin ihtiyaçlarını karşılamadaki yeterliliğiyle açıkladığı görülmektedir. Winnicott, ayrıca "sahte kendilik" kavramından söz etmektedir. Bu kavram, çevrenin bireye sağlayamadığı olumlu ortamı sürekli olarak kendisi için oluşturmaya yönelik bir aktiviteye işaret etmektedir. Yeterince iyi bir

anneye sahip olamamış ve sahte kendilik geliştirmiş bir bireyin, ailesinin kendisinden beklentileri doğrultusunda davranarak mutlu olmasını beklemek anlamsızdır. Velhasıl, Narcissos mitini düşündüğümüzde de sevme kapasitesi olmayan, yalnızca ve yalnızca kendine odaklanmış birinin bu yönüyle lanetlenmiş sayılmasını anlamak gerekir. Psikoterapi de anneyle bebek arasında yaşanan sürecin başkalaşmış bir tekrarından ibarettir. Bir mekan olarak terapi odası, danışanın ve terapistin oyun alanlarının örtüştüğü kültürel bir mekandır. Eğer terapist, nesneleri kullanmakta zorluk yaşıyor, yani oynayamıyorsa terapist olmaya uygun değil demektir. Ancak danışan bu durumda olduğunda yapılması gereken onun ihtiyaçlarına uyum göstererek kendini güvende ve hayatı sürdürülebilir, yani oynanabilir bir konuma taşımaktır. Winnicott, bu süreci yaratıcılıkla bağlantılı görmektedir. Oyun, yaratıcılık ve kültürün yan yana yer alması kuramın önemini gözler önüne sermekte yeterlidir. Danışanla terapist arasında kurulan terapötik bağ sağlamlaştıkça danışan özerkliğe kavuşma ihtiyacını hissetmeye başlamaktadır. Bu süreç tıpkı annenin karşısındaki bebeğin hem biraz özgürce hareket etmek isteyip hem de fazla uzaklaşmamak istediği döneme karşılık gelmektedir. Anne çocuğa gerekli özgürlük ve spontanlık alanını tanımazsa, çocuk özerkleşmez ve terapist danışanı bir anda kendi ayakları üzerinde durmaya zorlarsa bu davranışı danışan tarafından tehdit olarak algılanacaktır. Özetle bu bir denge kurma oyununa benzemektedir. Terapi süreci, kültürel kodlarla donatılmış iki oyun alanının birbirine yaklaşıp uzaklaşmasını ve eninde sonunda ayrılmalarını özetlemektedir. Dirençler ise sahte kendiliğe bürünerek çekirdek yaşantıların izlerini güvenceye almak olarak anlaşılmalıdır. Bu durumlarda terapistin hayatta kalması, yani kapsayıcılığını sürdürmesi önemli olmaktadır.

Kitaba ilişkin izlenimlerim

Winnicott'un nesne ilişkileri kuramında ilgimi özellikle çeken bir yön vardır. Bilirsiniz; psikanalitik kuramlar, feminist bakış açıları tarafından ataerkil baba imgesini desteklemeleri yönüyle ağır topa tutulmaktadırlar. Oysa Winnicott, geçiş nesnesinden bahsederken, bu ilk ben olmayan şeyi kullanma açısından oğlanlarla kızlar arasında kayda değer bir fark olmadığını yazmaktadır. Öte yandan, psikoloji alanında yapılan birçok araştırmanın bulguları annelerin çocukların hayatında epey önemli figürler olarak yer aldığı konusunda hemfikir görünmektedir. İşte tam olarak bu nokta, ataerkil toplumun annelere yüklediği sorumluluklarla ilgili algılanmalıdır. Winnicott'un söylemini özellikle feminist açıdan anlamlı buluyorum. Umarım, kafa karıştırıcı olmadan konuyu özetlemeyi başarmışımdır. İyi okumalar dilerim.

TİYATRO İNCELEMELERİ

PSİKOLEKTİF+

MÜCAHİT AKKAYA
Psikolojik Danışman/ Doktorant

MUTFAK

Yazan: Arnold Wesker
Çeviren: Gönül Çapan
Yöneten: Hakan Çimenser
Oyuncular: Gizem Dilimen, Hasan Ergün, Selver Kılıç
Oyunun süresi – Perde sayısı: 1 saat 50 dakika- 2 Perde
Yer: Diyarbakır DT
Sezon: 2022/ 2023

"Londra'da geçen oyun, kalabalık bir mutfaktaki kültürel ve kişisel çatışmaları ele almaktadır."

Daha önce, bir restoranda ya da lokantada size servis edilen yemeğin hazırlanış sürecini düşündünüz mü? Peki ya mutfak kısmında yer alan kişilerin neler düşündüklerini, neler hissettiklerini ve ne yaptıklarını düşündüğünüz oldu mu? Eğer bunları düşünme fırsatınız olmadıysa Mutfak adlı oyun düşünmenize yer bırakmadan Londra'da ünlü bir restoranın mutfağına sizleri götürüyor. Günde ortalama 1500 kişiye hizmet veren ve kapitalist sistemin işleyen çarkına -sürekli çalışma sürekli üretme sürekli hizmet verme- hizmet eden bu mutfakta, ışıklar sabahın erken saatlerinde açılır, her biri ayrı bölümlerde ürün çıkaran aşçılar ve komiler hazırlıklara başlar. Hizmet kalitesine azami düzeyde önem gösteren ve müşteri memnuniyetini her şeyden önde gören mutfak şefi yapılan çalışmaları sık sık denetlemekte, yer yer işletme sahibi Morongo'nun yönlendirmeleri ile hareket etmektedir. Bununla birlikte mutfakta dikkati çeken asıl unsur aşçıların ve komilerin birbirinden farklı milletlerden gelmesidir. Farklı kültürel ortamlardan gelen bu kişilerin kendi aralarındaki diyaloglar, birbirlerine yaklaşımları ve öncelikleri ise akıllara çokkültürlülüğü getirmektedir. Çokkültürlülük, *bir toprak parçası üzerinde farklı ırk, etnik köken, din ve kültürel gruplardan insanların bir araya gelip yaşaması, çalışması, sosyal ve kültürel etkileşimde bulunmasıyla meydana gelen toplumsal çeşitlilik* olarak ifade edilebilir (Banks, 2008; Akt., Kağnıcı, 2022). Çokkültürlülüğün farklılıkların kabul edilmesi, ayrımcılıkla baş etme, eşitlik ve insan hakları, sosyal adalet gibi kavramlar ile birlikte açıklandığı görülmektedir (Kağnıcı, 2022). Oyunda Alman uyruklu Hans karakterinin, gerek anadili ile konuşması gerek farklı dillerde konuşabilmesi kendi kültürüne ve farklı bir kültüre duyarlı olması ile açıklanabilecek iken; Hans karakterinin Almanca konuşmasına kızan İngiliz uyruklu Max karakterinin bir anda öfkeyle "Bana bak, burası İngiltere, konuşacaksan İngilizce konuş! Herkes başka bir dil konuşuyor, Fransızca, İtalyanca, Almanca. Buraya İngilizce

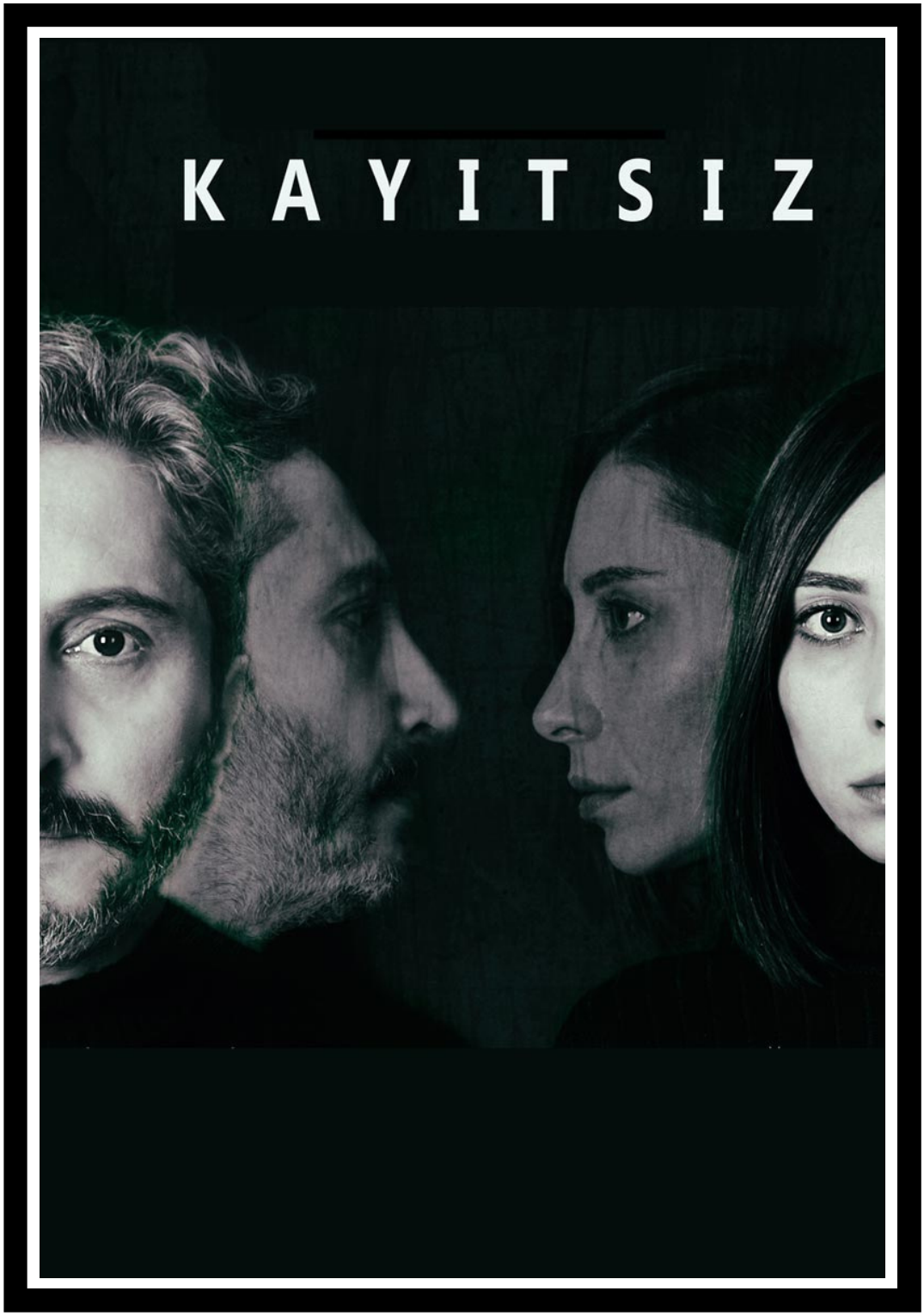
öğrenmeye gelmedin mi? Eh, konuş öyleyse!" demesi ise çokkültürlü psikolojik danışma açısından, kültüre duyarlı olmadığını, farklı kültürlere, farklı kültürlerden gelen bireylerin dillerine, kendilerini ifade etme biçimlerine yeterince saygı göstermediğini akıllara getirmektedir. 21. yy. psikolojik danışman yeterlikleri arasında yer alan kültüre duyarlı psikolojik danışman olma / çok kültürlü psikolojik danışma, aynı zamanda dördüncü güç (Pedersen, 1991; Akt., Kağnıcı, 2022) olarak da tanımlanmaktadır. Oyun izlenirken çokkültürlü psikolojik danışma açısından önemli görülebilecek bir kavram kendini göstermektedir. *Kültürler arası duyarlılık*, adı verilen bu kavramla kişinin kültürel farklılıkları fark etmesi ve kabul etmesi ifade edilmektedir (Kağnıcı, 2022). Oyunda Max karakteri haricindeki İngiliz asıllı mutfak çalışanlarının anadilinde konuşan arkadaşları ile ilgili bir rahatsızlık duymamaları, arkadaşlarına hoşgörü ile yaklaşmaları onların kültürler arası duyarlılığa sahip olduklarını gösterebilir. Oyun izlenirken seyircilerin dikkatini çekebilecek bir başka unsur ise aşçı, komi ve garsonların birbirlerine yaklaşımıdır. Çalışanların birbirlerine yaklaşımlarına bakıldığında ise kapitalist sermaye tarafından verilen emirleri ve yönlendirmeleri içselleştirdikleri söylenebilir. Bunu Paul karakterinin kendisinden pasta isteyen arkadaşı

Michael'a pasta olduğu halde pastalar bitti demesi ve arkadaşı darılıp gittikten sonra gelen farkındalıkla birlikte Raymond'a dönüp "Neden pasta varken, yok diyoruz? Neden Michael'a pasta vermedim sanki? Ona bir pasta vermekle ne kaybederim? Çoğu zaman isteyene veriyoruz zaten ama bir an geliyor ki hayır diyoruz. Sabah sabah Michael'ı görünce, onunla şakalaşıyorum, sonra da gün ortasında yalan söylüyorum ona, sanki vereceğim şey patronun değil de kendi malımmış gibi. Kimden yana olacağımı bir türlü bilemiyorum." içini dökmesi öz eleştiri açısından önemli olsa da ortak hareket etmek yerine bencilleşme, paylaşmak yerine sakınma davranışlarının Mutfakta ön planda olduğu görülmektedir. Oyunun sonlarına doğru yaklaşılırken karakterlerden Peter'ın yönlendirmesi ile gün sonu olmasına rağmen Mutfaktan hâlâ ayrılmayan 6 (Peter, Dimitri, Paul, Hans, Redmond ve Kevin) çalışanın kurdukları hayaller ve hayallerini anlatma konusunda birbirlerini teşvik etmeleri görülmektedir. Peter, hayal kurma konusunda isteksiz olan arkadaşlarına "Herkes hayal kurmalı hiç değilse hayatında bir kere, hayal kurmak için zaman olmaz mı hiç?" diyerek onların dirençlerini kırmaya çalışmıştır. Bu sahnede, yoğun geçen ilk çalışma gününün ardından Kevin, uyumayı hayal ederken; el becerisi konusunda başarılı olan ve aletlere ilgi duyan Dimitri ise büyük bir tamirhane kurmayı hayal etmiştir. Peter hariç tüm karakterler tek tek hayalini ifade etmiştir. Hayaller, anlık istekleri gösterdiği gibi mesleki ilgilerin tezahürü de olmuştur. Burada dikkat çeken noktalardan biri ise Paul'ün hayalini ifade etmek için söz aldığında, bir komşusuyla yaşadıklarından bahsetmesi olmuştur. Paul, otobüs şoförü olan komşusunun grevde oldukları bir dönemde -otobüslerin çalışmamasının kendisi için zorlayıcı bir durum olmasına rağmen- onu ve eylemde bulunmasını desteklemesine rağmen, grev bittikten sonra, kendisinin de katıldığı barış yürüyüşü ile ilgili otobüs şoförünün "barış yürüyüşünün yapıldığı yere bir bomba atıp herkesi öldürmeyi çok istedim, bütün gün trafiği tıkadılar ve günü çekilmez hale getirdiler" demesi karşısında duyduğu üzüntüyü dile getirmiştir. Bu durum, insanların bencilleşmelerinin ve isteklerine hapsolmalarının zaman zaman bilinçlilik halinden onları uzaklaştırdığını göstermektedir. Ayrıca Kohlberg'in ahlaki gelişim sürecine ilişkin yaptığı açıklamalara bakıldığında otobüs şoförünün gelenek öncesi düzeyde olduğu, Paul'ün ise herhangi bir çıkarı olmadığı halde, hatta çıkarını zedeleyen bir durum olmasına rağmen haksızlığa uğrayan insanların hakkını savunduğu için gelenek sonrası düzeyde olduğu söylenebilir.

Oyuna ilişkin izlenimlerim

Mutfak, daha önce hiç konuk olmadığım, bilmediğim bir dünyada olup bitenleri; birbirinden farklı kültürleri temsil eden kişilerin yer aldığı yoğun çalışma temposunun gerekli olduğu yerde uyumun ve anlayışın ne kadar önemli olduğunu göstermesi, kültüre duyarlı olmanın kıymetliliğini hatırlatması açısından değerli ve izlemeye değer bulduğum bir oyun. Oyunu izlemenizi tavsiye ederim. Tiyatroyla kalın!

AYŞE DOĞAN
Psikolojik Danışman

KAYITSIZ

Yazan: Özay Özgüler
Çeviren: Özay Özgüler
Yönetен: Omad Darvishi
Oyuncular: Seda OĞUZ, İhsan İLHAN
Oyunun süresi – Perde sayısı: 61 dk- 1 perde
Yer: Entropi Sahne
Sezon: 2019- 2020

Gündelik kaygılar içinde yaşayıp giden bir adam ve içinde yaşadığı toplumda karşılaştıklarına kayıtsız kalamayan bir kadının yolları beklemedikleri bir yerde kesişir. Bundan sonrası bazen öfke, bazen acıma arada da buruk bir gülümsemedir.

"Yazı spoiler içermektedir."

Ahsen ve Cenk aynı partiye katılmış iki yetişkindir. Olay mekanın lavabosunda geçmektedir. Ahsen elinde silahıyla intihar girişiminde bulunacakken lavaboda yalnız olmadığını farketmesiyle dikkati dağılır. Her ikisi kendi yaşamlarında zorluklar yaşamaktadır. Oyun başında sarhoş olan Ahsen; elinde silahla Cenk'i konuşmaya zorlamaktadır. Cenk kendi sevgi dolu küçüklüğünü, güvenli ortamını özlemektedir. Bunun tersine Ahsen küçük yaşta babasız kalmış, üvey baba tacizine maruz kalıp annesi tarafından kendisine inanılmamış biridir. Konuşmanın bir noktasında Ahsen; "diyelim ki sen o mutlu, sevgi dolu ailede değil de doğuda iki eşli bir adamın altıncı çocuğu olarak dünyaya gelseydin yine böyle mutlu bir hayatın mı olurdu, belki ihtiyaçlarının karşılanmasına belki de sevilmeye bile zaman bulamazdın" der.Bu nokta kişilik gelişiminde, karakter oluşumunda doğuştan getirilen nitelikler kadar yaşantının belirleyici yanını vurgulamaktadır. Çevresel koşullar bireylerin içlerindeki potansiyelleri çıkarmalarına destek olabileceği gibi engelleyici de olabilmektedir. Bununla birlikte oyun süresince sık sık "kimse sınanmadığı günahın masumu değildir" sözünü de anımsatan bölümler bulunmaktadır. Zira hiç aç kalmamış biri, aç kaldığı için hırsızlık yapan bir çocuğu aynı koşulları yaşamadığı için daha pervasızca suçlayabilir.

Oyunda dikkati çeken belirgin nokta; kadına yönelik şiddet, hayvan hakları, taciz, mobbing gibi toplumsal kavramları aynı pota içinde eritebilmiş ve yer vermiş olmasıdır. Oyun bu özelliğinden

ötürü Adler'in sosyal ilgi kavramını hatırlatmaktadır. Sosyal ilgi kavramına göre birey içinde bulunduğu toplumdan bağımsız ve alakasız değildir. Dolayısıyla oyun süresince özellikle Ahsen karakterinin sosyal ilgisinin yüksek olduğu söylenebilir.

Küçük yaşta üvey babasının tacizine maruz kalan Ahsen karakteri, annesi vücudundaki morlukları görmesine rağmen kendisine inanmamış. Kendisine inanılmadığını, "boynumu morartan şeyin kırmızı boğazlı kazağım olduğuna karar verilip, çözüm olarak kazağımı attılar. Aslında atılan kazak değil bendim" sözleriyle dile getirmektedir Ahsen. Ahsen'i ukala ve üstten bakan biri olmakla suçlayan Cenk onun yaşamını dinledikten sonra: "Ben ne diyeceğimi bilmiyorum."der. Bunun üzerine Ahsen'in; bazen bir şey denilmesine değil sadece dinlenilmeye ihtiyaç duyarız demesi insanın sosyal bir varlık olduğu gerçeğini hatırlatmaktadır. Gerçeklik terapisi; insanların beş temel ihtiyacı olduğu ve bu ihtiyaçlardan en önemlisinin sevme ve ait olma ihtiyacı olduğunu belirtmektedir. Dolayısıyla bireyler fiziksel olarak iyi olmak kadar varlıklarının görülmesine ve onaylanmaya da ihtiyaç duymaktadır.

Başlangıçta Cenk'i vurdumduymazlıkla suçlayan Ahsen ve Ahsen'i ukalalıkla suçlayan Cenk oyunun sonunda, insanların görünenden çok daha derinlerinde kimi zaman dışarıdan asla tahmin edilemeyen acılara şahit olabildiklerini göstermektedir.

Oyuna ilişkin izlenimlerim

Oyun toplumsal olaylara değinmesi yönüyle ilgi çekmektedir. İki kişilik bir oyun olması oyuncuları takip etmekte kolaylık sağlamaktadır. Ancak bazı noktalarda senaryosunun daha detaylı işlenmesi gerektiğini düşünmekteyim. Pek çok olaya değinmek yerine birkaç olay üzerinde daha profesyonel bir senaryo yazılabilirdi diye bir beklenti içinde bulunmaktayım. Birden fazla kavramın birer ikişer cümle içinde geçmesi yerine ana bir tema belirlenip işlenmesinin daha uygun olacağını düşünmekteyim.

KAYNAKÇA

FİLM İNCELEMELERİ

6- Cici- Ahmet Yaşar

1. https://www.beyazperde.com/filmler/film-295577/fotolar/detay/?cmediafile=21954754
2. https://altyazi.net/yazilar/elestiriler/cici/

9- The Intern- Feyza Kılınç Tayfun

1. Bonebright, C. A., Clay, D. L., & Ankenman, R. D. (2000). The relationship of workaholism withwork-life conflict, satisfaction, and purpose in life. Journal of Counseling Psychology.47.
2. Buelens M. & Poelmans, S., (2004). Enriching the spence and robbins typology of workaholism demographic, motivational and organizational correlates. Journal of Organizational Change Management. 17(5).
3. Russo, A. J. & Waters, L., E. (2006) Worker type differences in workfamily conflict, the moderating role of supervisor support and flexible work scheduling. Career Development International. 11(5).
4. https://tr.pinterest.com/pin/3096293482946990/
5. https://tr.pinterest.com/pin/390616967691239100/
6. https://tr.pinterest.com/pin/427490189638110356/

12- Sosyal İkilem- Tuğçe Uysal

1. https://yorumguncel.com/sosyal-ikilem-the-social-dilemma-belgesel-film-konusu/
2. https://shiftdelete.net/facebook-netflix-kizdi-konu-ise-sosyal-ikilem
3. https://www.cnbc.com/2020/09/18/netflixs-the-social-dilemma-results-in-people-deleting-facebook-instagram.html

15- A Hidden Life- Özlem Tekin

1. https://tr.web.img3.acsta.net/pictures/19/08/13/23/07/1321167.jpg
2. https://variety.com/wp-content/uploads/2017/02/1st-image-radegund.jpg
3. https://static.boxofficeturkiye.com/movie//backdrop/full/35/2014935-336742474.jpg

18- The Spy- Fatma Batık Şimşek

1. https://www.beyazperde.com/diziler/dizi-21813/fotolar-detay/?cmediafile=21656688
2. https://www.vulture.com/2019/09/the-spy-netflix-review.html
3. https://www.francetvinfo.fr/replay-radio/l-empire-des-series/l-empire-des-series-the-spy-l-histoire-vraie-de-l-espion-israelien-eli-cohen_3626933.html
4. https://www.jta.org/2019/09/06/culture/the-real-story-behind-the-spy-sacha-baron-cohens-new-netflix-series

22- Into the Wild- Mine Tekin

1. https://pics.filmaffinity.com/Into_the_Wild-931354029-large.jpg
2. https://assets.mubicdn.net/images/film/340/image-w1280.jpg?1620079817
3. https://www.outridebrand.com/wp-content/uploads/2019/01/itw5.jpg

KİTAP İNCELEMELERİ

26- Bülbülü Öldürmek- Gizem Ataş

1. https://pin.it/1YdnP3k
2. https://pin.it/5tRDRzQ
3. https://pin.it/ts6Zkvu

29- Oyun ve Gerçeklik- Elif Gök

1. https://www.trendyol.com/metis-yayincilik/oyun-ve-gerceklik-p-3254141
2. https://pin.it/65AsDcg
3. https://pin.it/3zYVkOP

TİYATRO İNCELEMELERİ

33- Mutfak- Mücahit Akkaya

1. Kağnıcı, D. Y. (2022). Kültür ve Psikolojik Danışma (6. Baskı). Pegem Akademi.
2. https://www.devtiyatro.gov.tr/DevletTiyatro/tr/oyundetay/2757?a=mutfak

36- Kayıtsız- Ayşe Doğan

1. https://www.hepsiburada.com/-kayitsiz-online-tiyatro-bileti-simdi-al-istedigin-zaman-izle-pm-HB000018PZQS
2. Kayıtsız-1: https://www.kumbaravan.com.tr/kayitsiz/
3. Kayıtsız- 2: https://www.kumbaravan.com.tr/kayitsiz/

PSİKOLEKTİF+

SAYI 17 - ARALIK 2022